

MISLI

Slovenski informativni list v Avstraliji Sydney, Melbourne, Adelaide, Perth, Brisbane, Hobart. 66 Gordon Street, Paddington, Sydney, N.S.W.

Vol. V. No. 12. DECEMBER, 1956

Registered at the G.P.O. Sydney, for transmission by post as a periodical.
Organ of the Slovene Community in Australia "THOUGHTS".

SLAVA BOGU
NA VIŠAVAH
IN MIR
LJUDEM
NA ZEMLJI.

BLAĜOSLOVLJENE
PRAZNIKE
IN NOVO LETO
SLOVENSKEMU
NARODU

V BOZIČNI NOČI

NAD NIZKO, SKROMNO POSTELJCO
JE ZBOR KRILAT PRIPLAVAL
IN DETE Z RAJSKO PESMICO
TAJINSTVENO USPAVAL.

IN MATERI DRHTI SRCE,
KO SRECNA GLEDA DETE;
ROCICE BOZA MU MEHKE,
POLJUBLJA LICEC CVETE . . .

OBUDI NAM NOCOJ SPOMIN
NA DNI MLADOSTNE SRECE,
KO BLESK BOZICNIH VELICIN
NAS MAMIL JE LJUBECE.

SAM OCE BOG SE VESELI,
KO GLEDA SLADKO SPANJE,
IN LEPI, MODRI GLAVICI
NAVDIHA ZLATE SANJE.

DARUJ NAM, DETE, SPET NOCOJ
SVOJ SLADKI MIR NEBESKI,
LJUBEZNI TVOJE ZARKI SOJ
OGREVAJ ROD CLOVESKI!

UBLAZI HRUM DRVECIH CEST,
PREZENI MRAK BRDKOSTI,
NAJ TVOJO RAJSKO BLAGOVEST
OBJAME DIH RADOSTI! Ivan Zorman.

KRAMLJANJE OB JASLICAH

KO SEM hodil tretje leto v šmihelsko šolo, je bil za kaplana češki rojak Vaclav Vavovski. Bil je dober risar. Zgodbe sv. pisma nam je kar sproti ilustriral na šolsko tablo in jih znał tako nazorno pripovedovali, da jih nikdar več nisem pozabil. Vzbudil je našo otroško domišljijo, da so zgodbe kar zaživele pred nami.

Kot dijak celovške gimnazije sem doma postavljal jaslice. Med delom so se mi oživljali spomini na pripovedovanje nekdanjega kateheta, da sem veliko laže postavljal pastirje in obešal angele, ki so prepevali glorio. Marsikaj se mi je čudno zdelo. Joj, kakšni zabitij ljudje so morali biti ti Betlehémčani. Nič se niso zmenili za to, kar se je v sveti noči godilo med njimi. V veliki svetlobi se je pastirjem prikazal angel in označil "veliko veselje". Cela truma najboljših nebeskih pevcev je priplavala nad betlehemske pašnike in zapela prvo božično pesem, kajpak silno glasno, da sta nebo in zemlja odmevala, in to blizu hiš, v katerih so ljudje spali, pa nobeden ni nič videl in nič slišal.

Kako je vendar to mogoče? Samo pastirji so videli in slišali angela in šli iskrat novorjenega Zveličarja. Našli so ga v hlevu zavitega v sveže plenice in v jasli položenega. Po moji domišljiji je moral biti pastirjev precejšnje število, saj v moji zirkri papirnatih figur

niso bili samo pastirji, ampak še njih matere in žene z otroci, ki so jih šli sklicati, da so tudi prišle pozdraviti Ježuška. Predstavljal sem si, da so pastirji pač pripovedovali, kaj so ponoči doživelji, pa se zdi, da se ljudje niso dosti zmenili za to. Pričakoval bi, da bo šla novica od ust do ust in da bodo ljudje vsaj iz radovednosti drli v hlev gledati Dete. Pa nič!

Če so bili ljudje v Betlehemu tako zapeti in brezbržni, ni čudno, da se novica ni razglasila v okolico. V dve uri oddaljenem Jeruzalemu menda nihče ni zvedel o rojstvu Zveličarja. Ko so kasneje prišli Modri z Jutrovecem iskat Dete Ježusa, v Jeruzalemu ni nihče nič vedel o čudežnem rojstvu, v Betlehemu se pa tudi niso dosti menili za Marijo, Jožefo in Ježuška, ki so medtem že našli stanovanje v neki hiši.

Tako sem si predstavljal dogodke in se čudil ...

Seveda v resnici ni bilo vse čisto tako, kot si je ustvarjala moja domišljija. Upoštevati moramo dejanske razmere tedanjega časa, kolikor jih moremo ugotoviti iz zanesljivih zgodovinskih virov. Poskusimo!

Sv. Luka je zapisal, da so ponoči bili pastirji na straži pri čredah. Ponoči je ostala na prostem samo drobnica, ovce in koze, govejo živino so odgnali v ograjen prostor, zato ni bilo treba mnogo pastirjev za stražo. Stirje so najbrž po-

polnoma zadostovali — in tem se je angel prikazal. Pastirske posle so vršili ali poklicni pastirji, ki so bili v to najeti in plačani, ali pa doraščajoči domači sinovi, kakor je bil David, preden je bil poklican za kralja.

Poklicni pastirji niso bili na dobrem glasu. Še domači sinovi so na paši uganjali razne hudobije, kakor beremo o Jakobovih sinovih, ki so najmlajšega brata Jožefa prodali v sužnost. Pstirjem v tistem času ljudje niso veliko verjeli. Očitali so jim, da radi pretiravajo in lažejo, kakor se dandanes ponekod očita lovci. Zaradi tega judovska sodišča niso pripuščala pastirjev za priče. Razumljivo je torej, da ljudje niso verjeli, če so jim pravili pastirji o angelskih prikaznih. Zavnili so jih in rekli: ta je pa že spet pastirska ...

O prikazni in petju angelov tudi zdaj drugače mislim kot sem v svojih deških letih. Primerjam pripovedovanje evangelija s prikazovanji, ki se v naših časih dogajajo. V Fatimi so na primer Marijo videli samo trije otroci, tisoči in tisoči navzčih je niso videli. Slišali sta jo samo deklica Lucija in Jacinta, Franček jo je samo videl. Podobno je bilo v Lurdru. Samo Bernardka je Marijo videla in slišala, drugi pa ne. Tako si moramo misliti, se je

zgodilo tudi v sveti noči. Samo pastirji so videli angele in slišali njih petje, drugi pa ne. Zato v Betlehemu nihče ni zapazil, kaj se je godilo zunaj na pašniku. Bog je rojstvo Odrešenikovo le izbranim pričam razodel, ne pa vsemu ljudstvu.

Tako Bog dela, tak je njegov način. Po človeško se nam zdi, da Bog prav nerodne priče izbira. Pogoste otroke ali vsaj mlade ljudi brez posebne izobrazbe, da so komaj zmožni božja naročila izvršiti. V Betlehemu je izbral pastirje, ki tedaj niso uživali ravno najboljšega imena. Ježus je pozneje izbral apostole izmed preprostih ribičev. Ponavlja se, kar je isti Ježus rekel, da je Oče, Gospod nebes in zemlje, to prikril modrim in razumnim, pa razodel malim. Sv. Pavel je o tem načinu božjega delanvanja pisal Korinčanom: "Kar je nespametno na svetu, si je Bog izvolil, da bi osramotil modre, in kar je slabotnega na svetu, si je Bog izvolil, da bi osramotil, kar je močnega; in izvolil si je Bog, kar je na svetu preprostega ..., da se noben človek ne bo hvalil pred njim".

Naj nam v tihoti in otroški poniznosti prinesejo božične skrivnosti vso lepoto, radost in srečo, ki jo je Bog človek vanje položil! — Škof Gregorij Rožman.

Prisrca voscila za blagoslovjen Božic in srečno novo leto posiljajo vsem rojakom slovenski duhovniki v Avstraliji.

P. Rudolf Pivko
Dr. Ivan Mikula

P. Bernard Ambrozic
P. Bazilij Valentin

BOŽICEVANJE NA WESTFALSKEM LETA 1931

STRELJAJ zadaj za kolonijo ob glavni cesti, ki vodi po gornjem robu gričevja in hiti s tramvajsko progo nekam čez planjavo, stoji Kupferjeva gostilna. Prikupna je kakor grad, okrašena z rezljanimi, zeleno in belo popleskanim lesom. V polknice so vrezana srca.

Kupfer je Westfalec. Zanj ni drugega na svetu kakor ta sajasta, premožna dežela in ti ljudje tolikih podob in jezikov. Slovenci — ti so zanj najboljši. Delavni so, družabni, dobro pijo, lepo pojo in tudi nemški znajo bolje od Poljakov.

Dejali so mu, naj zborovalno dvorano poslika s slovenskimi motivi. Storil je tako. Po razglednicah je dal na stenah ustvariti podobe Bleda, Triglava in toliko drugih takih lepotij slovenske dežele. Potem so ga nagovorili, naj v dvorani postavi majhen oder. Tudi to se je zgodilo. Oder je bil zgrajen v dobrem tednu in premore v kuslisah dve prijazni pozorišči: gorenjsko vas in kmečko izbo z veliko pečjo, naslikano na deske. Za vse se trudi vrlji Kupfer. Počasi bi se rad priučil tudi jezik. Zaenkrat še ni prišel dalje kakor do tistih paberkov, ki jih je znal že njegov oče. Ali v tistih dobah so Slovenci še največ hudiča kleli.

Skoraj vsak sobotni večer združi dvorana pri Kupferju slovenske

družine revirja Wakterhausen. Od kar so se časi tolikanj poslabšali, Kupfer le bolj redko nastavlja sodke izvrstnega dortmundskega piva. On ne bo obupal. Za vsako reč, še za raztrgan bankovec ima svoj dovitip in za ljubo družbo vedno kak priboljšek, bodil že v podobi nove sorte cigar ali zelenke grenkega. Za božičnico je pravil tri steklenke pelinkovca, ženica pa zvrhano košaro kolačev.

Pepon je prišel v pozarem mračku, dvorano je našel polno, tudi že močno zadimljeno.

V levem kotu pri odru stoji poldruži meter visoko božično drevesce, pod njim ležijo tenki zavoji dariš. Vse zkrižem, od mize do mize, se plete čudno mešan razgovor. Posebno ženske si pomagajo s hinderhondrom, pol po nemško. Otroci so nekam preveč mirni. Čuli so, da je prišel tudi sam konzulat, ki ga spoštljivo zro upodobiljene v tistem črno oblečenem gospodu v družbi društvenega predsednika in odbornikov za okroglo mizo blizu drevesca in odr.

Svečke zagorijo na smreki, da zablestijo obeski, zavit v zlat, srebrn in rdeč staniol. Rudar Reberšak stoji pri drevescu in ga varuje kakor cerkovnik. Pol v tujem jeziku pol domačem šumi in se ziblje po dvorani stara pesem o sveti in blaženi noči. Potem zo-

pet vsi posedajo.

Na odru trepeče kakor svečka sedemletna Mimica. Čisto drobena je v obraz. Njene velike nemirne oči zro preplašeno v dvorano. Njena mati se je postavila tik ob oder in ji šepeče. Mimica pričenja, kakor jo je ves teden s trudem učila mama:

"Sem slovenska deklica,
Minka mi je ime,
sem obraza bi — bi — bi ..."

Dalje ne more. V grlcu jo je zagatilo, tako trdo je in se ne da povedati. V obupnem strahu pred porazom ji še bolj zasijelo razprte vijoličaste oči. Obrazek je prebledel kakor kreda. Mati prišepejava. Z desnico ji kaže, kakor da ji hoče na dlani vračati spomin na vse tisto, kar sta se učili cele večere s toliko vnemo ...

Ne gre. Mimica glasno zajoče, mati jo objame okoli nog in sname z odr. Nemško jo tolazi: "Ti moj ljubi otrok, saj ni nič hudega, nič hudega."

Vsi strmijo, ženske brišejo oči in sučejo robce okrog nosa. Predsednik je planil izza mize naravnost k drevescu. Hlastno sega po zavojih in po imenih kliče otroke k sebi. Najprvo za Mimico večji paket, da se spet blaženo nasmehne. Potem pridejo na vrsto vsi drugi. Mali rinejo naprej, poslušajo šaljive nauke in se zahvaljujejo: Danke, danke, Onkel Paul!

Zdaj je po dvorani spet veselo. Na stol pred božičnim drevescem se postavi desetleni Reberškov Francelj. Ta je še eden najbolj

čvrstih in pogumnih. Na njegovih licih še sije zdravje trdnega savinjskega rodu. V levici drži listič, desnico dvigne in iz vsega grla deklamira: Lepa naša domovina ...

Tudi njega je mati učila ves teden. Iz razcefrane ljudske čitanke, ki jo je bila za spomin na mlaada leta prinesla s seboj iz domovine, je fantu prepisala zlog za zlogom, da mu je prav razbistrila izgovor:

"Le-pa na-scha do-mo-wi-na, oju-nas-ch-ka semla mi-la ..."

Gromovito ploskajo.

Oni, ki imajo otroke, vedo, kako trda je ta reč. Naučiti mladino v tujini lastne besede! Dopovedati jim nekaj lepega, dojemljivega o tisti starci deželi nekje na jugu. O krajih daleč pod visokimi gorami, ob rekah, potokih in jezerih, v senci prostranih gozdov in hribov s cerkvami, o nekem svetlem paradižu, kjer poleti zore češnje, da jih še ptičkom ne zmanjka, jeseni pa jabolka, da se šibijo veje.

To je vse tako radostno, a tuje in daleč. Predaleč!

Reberšek ugaša svečke, prav po božno je zamišljen. Otroci odhajajo z darili domov v kolonijo. Gruess Gott ... se smeje poslavljajo. V borne, ohlapne plašče zaviti hite drug za drugim skozi vrata in v gručah na cesto.

Stari bodo še posedeli. Reberšek po dvakrat, po tikrat ugasne vsako svečko, misli na hišico nekje na gozdnem robu Savinjske doline in presteva leta in mesece ...

(Iz povesti: TULIPAN.)

MOJ SVETI VEČER na Gorenjskem

POTEKLO je že par desetletij. Bilo je čisto na drugem koncu sveta, pa mi je spomin drag kot lastno ime.

Spomin na slike iz nekdanjih božičnih dni.

Dan pred božičem v debelih kosmih naletuje sneg. Do kolen debela plast mi je zadrževala pot, ko sem se vračal iz župnišča in stiskal k sebi knjige družbe sv. Mohorja, ki mi jih je dal g. Vaclav.

Kratek je bil dan in jutro se je skoraj rokovalo z večerom. Vedel sem, da je posebna skrivnost v predbožičnem dnevu, nisem ji pa segel do dna. Ko se je zvečerilo, je nastopilo pravo praznišno razpoloženje. Še žival v hlevu je nekako razodevala, da čuti izrednost tega večera.

Sestre so imele polno opravka pri postavljanju jaslic. Ena je bila bolj iznajdljiva kot druga. Jaz sem si kot najstarejši sin lastil pravico, da pripravim ogenj za kajenje hišnih prostorov. Nalomil sem šib iz butare cvetne nedelje in naredil ogenj. Ob Ave Mariji se je zbrala procesija: Oče je nosil žerjavico in rožni venec. Jaz sem hodil pred njim, nesel kadilo in odpiral vrata v vse hišne prostore. Mati je z vejico kropila na vse strani. Ko smo se vrnili v hišo, je mati razpihal žerjavico in pri plamenčku vžgala lučko za jaslice in petrolejko.

Povečerjali smo in pomolili. Odločili izmed sebe štiri, da pojdemo k polnočnici, ki naj jo dočakamo na peči. Mama, Franca, Mara in jaz. Drugi so odšli k počitku. Peč je prijetno dihala. Franca je listala po Koledarju, jaz sem ji gledal preko rame in lovil slike. Mara se je motila s pletenjem, mama je pa bila zatopljena v Večernice. Tako vnetih bralk je bilo malo na Gorenjskem tiste čase. Ni se ločila od knjige, dokler je ni zajela vase do zadnje strani.

Malo po enajstih zabunka na vrata. Bil je Podržajev oča, ki je prinesel ključ od domače hiše, da naš oče popazi nanjo med polnočnico.

"Prepleto, kdo bi si mislil, da se ga bo toliko naletelo!"

Ko je videl naše zaskrbljene poglede, je hitro obrnil in nas potolažil:

"No, sedaj nič več ne sneži, vodil bom jaz, imam s seboj lepo suho smolnico, gorela vam bo kot svetel dan. Le na noge in pripravite se."

Mama mu je ponudila lipovega čaja, ki ga je kar stoje hitro popil.

Potem smo se zakadili v sneg. Podržajev oče naprej, mi smo mu v gosjem redu sledili. Molčali smo, vsak se je potopil v neko skrivno-

stno nastrojenost. Enkrat nas je prebudil zajček, ki je pulil zaostal repnik izpod snega. Zagledal se je v nas in oči so se mu čudno žarko avetile. Iz gozda se je čulo pokanje drevja pod težkim snežnim bremenom. Tam z druge strani se je zdaj pa zdaj oglašil lajež lisjaka, pa spet onemel. Od hiš so se vsepovsod trgale lučke in se vse obračale v eno smer.

Dospeli smo do Kovačevega znamenja. Ob njem so se ustavljal pogrebci, ob njem se je pel evangelij na dan sv. Rešnjega Telesa. Tudi svete noči je bilo to znamenje po svoje deležno. Kovačev Tonček je bil napravil v njem umetniške jaslice in jih osvetil z raznobarnimi lučkami.

Od tu naprej smo imeli shojeno pot in precej osvetljeno, pa je Podržaj smolnice potlačil v sneg, da so ugasnile. Bili smo že blizu cerkve in zapeli so svetonočni zvonovi. Od treh strani so ljudje vreli vanjo.

Moral bi imeti Finžgarjevo pero, da bi opisal, kaj so jim pomenile svetonočne skrivnosti. Jaz se kaj-pada še nisem mogel dvigniti nad čustva zglednega ministranta. Z Obramovim Jožetom sva skozi več let stregla g. Vaclavu pri sv. maši. Ko se to noč pridrenjam v zakristijo, me je čakalo posebno božično veselje. Našel sem ministrantovsko obliko lepo oprano in zlikano, kar je bila velika redkost.

Še malo in ura je bila polnoč. Vzamem gorečo svečo in pozvonim pred zakristijskimi vrtati. Za menoj je stopal Joža in na rokah mu je počivalo Dete. Pred nama je svedral mežnar in nama delal pot skozi množico. S kora je lila melodija Sveti noči, ki sta jo igrala na gosli dva študenta, oba Franceta. Po cerkvi je vladala sveta tihota. Prišli smo do jaslico in Joža je položil vanje Dete, mežnar je ves prizor lepo osvetil. Za hip smo poklepnili in počastili božje Dete, potem smo jo urnih nog pobrali nazaj v zakristijo.

Potem je bila takoj polnočna maša. Organist Janez se je mučil z razglašenimi orgljami, da sem ga kar videl, kako se poti. Res, orgle niso bile prida, zato pa petje toliko boljše. Kako krasno je tenorist France zapel med Credo: "Et incarnatus est ..." Nisem vedel, kaj pomenijo besede, a so se mi zapičile v spomin za vselej. Za Francetom so poprijele s polnim sopranom Marica in Lojzka in druga dekleta, fantje niso zaostajali. Bili so pravi gorenjski slavčki ...

Zdaj so te slike samo še živi spomini. Kje so zdaj vsi ti dobri ljudje? Naj bodo njim v spomin zapisane te vrstice, posebno še g. Vaclavu, češkemu rojaku, ki je pri nas pasel duše nad 30 let. In Jožu, ki mu je kot osmošolcu škofovih zavodov smrt pretrgala nit življenja ... Tisto noč po polnočnici se je pa z menoj vred poln življenja zaprašil v sneg, ko nama je bil g. Vaclav stisnil v roke za božič majhen dar ...

Jože Maček,

Brisbane!

Brisbane!

Slovenci in prijatelji vladivo vabljeno in zavavo

„POD BOŽIČNIM DREVESOM“

V soboto 29. dec. na 331 George St.

Otroke bo obiskal Miklavž s paketi pri jaslicah.

„Planinka“.

GEELONG! VICTORIA! GEELONG!

Vse Slovence in njihove prijatelje
vabimo na

„ŠTEFANOVARJE“

v sredo 26. decembra Ob 7. uri zvečer

v Railway Institute Hall, Geelong

Pijaca in jedaca preksrblijeni. Na svidenje!
Odbor

SLOVENSKA KULTURA — AKCIJA

Poverjenik za Slovensko Kulturno Akcijo v Avstraliji je:
Zvonimir Hribar, 30 Urana Road, Albury-Lavington, N.S.W.

V vseh zadevah Kulturne Akcije se obračajte nanj.

V MESECU februarju 1954 so v Buenos Airesu ustanovili Slovensko Kulturno Akcijo. To je družba, ki naj pospešuje in posreduje slovenske kulturne stvaritve v krščanskem smislu.

Slovenski izseljeni so prinesli s seboj iz domovine v nove kraje bogate kulturne dediščine. Mnogi so še tudi v tujini ustvarjali nove kulturne vrednote, a bili so vedno bolj redki. Drugi so podlegli malodušju, posebno če so morali delati v poklicih, ki jih niso bili vajeni, ali pa so morali svoje sposobnosti nuditi tujcu. Kulturna Akcija naj bi jih povezala in jim dala možnosti za ustvarjanje.

Kulturna Akcija ni bila namenjena samo argentinskim Slovencem. Povezala je kulturne dejavnosti vseh dežel, kjer bivajo naši ljudje, bodisi onkraj mej Jugoslavije, bodisi v izseljenstvu. Zgodovinski oddelek n.p. ima večino svojih ustvarjalcev izven Argentine. V glasbenem in gledališkem odseku prevladujejo "Argentinci", v ostalih oddelkih vlada precejšnje ravnovesje.

Akcija izdaja revijo "Meddobje" in letni zbornik "Vrednote".

"Meddobje" je literarno umetniška revija, ki prinaša vse vrste leposlovja. Objavlja tudi kraje filozofske in druge znanstvene sestavke, v obilni meri pa poročila o kulturnem delu Slovencev doma in po svetu. Prinaša tudi slike. Izjaha dvomesečno in je izšla že prva dvojna številka III. letnika.

"Vrednote" so vsakoletni zbornik znanstvenih razprav, zlasti s filozofskega, umetnostno znanstvenega in slovensko-zgodovinskega področja. SKA ima pa v načrtu izdajanje posebnega zgodovinskega zbornika, ki naj bi izhajal vsako drugo leto.

Poleg teh periodičnih izdanj je izdala in založila SKA naslednje knjige:

1. Stanislav Kociper: *Mertik*. Zbirka novel iz Slovenskih goric.

2. Ivan Pregelj: *Moj svet in moj čas*. Zbirka črtic, pesmi in povesti, ki predstavljajo nekakšen življe njepis tega največjega slovenskega katoliškega pisatelja.

3. Kos — Gorše: *Križev pot*

prosečih. Postaje križevega pota in pesniško besedilo.

4. Tine Debeljak — Bara Remec: *Kyrie eleison*. Debeljakove pesmi ob desetletnici slovenske tragedije s likami Bare Remec.

5. Narte Velikonja: *Ljudje*. Obširna zbirka črtic, novel in povedi pisatelja-mučenika.

6. Marijan Marolt: *Zori, noč vesela!* Izriven roman, ki se godi po večini na Vrhniku pred 90 leti.

7. Dinko Bertoncelj-Vojko Arko: *Dhaulagiri*. Slovenski planinec popisuje svoj vzpon na 8,000 m. visok vrh v Himalaji, Krasne ilustracije.

8. Lojze Gržinič: *Baragov oratorij*. Na besedilo Tineta Debeljaka. Izvirna skladba.

France Balantič: *Zbrane pesmi*. Popolno izdanje pesnitev največjega slov. pesnika zadnje dobe, ki je kot domobranec zgorel v postojanki, začlanil po partizanah.

V letosnjem načrtu so še naslednje knjige:

10. Zorko Simčič: *Človek na obeh straneh stene*. Povest iz življenja slov. izseljencev v Argentini.

11. France Papež: *Osnovno govorjenje in petje*. Pesniška zbirka.

12. Ruda Jurčec: *Ljubljanski triptih*. Roman iz sedanje Ljubljane.

13. Še en izviren slovenski roman.

14. Mirko Kunčič: *Mladinska knjiga*.

Iz tega pregleda se vidi, da izdaja knjižna založba poleg večine izvirnih spisov tudi dela starejših pisateljev, ki bi se morala v rednih razmerah nujno izdajati doma, pa to pod sedanjim režimom ni mogoče. Tako povezuje založba mojstre, ki so dali poletja našemu modernemu leposlovju, z novimi ustvarjalci v tujini.

V slovenskem stanovanju, naj bo samčeva sobica ali družinski dom, je knjižnica prav tako potrebna kot stoli in miza, postelja in ognjišče. Na knjižno polico slovenskega izseljenca spadajo tudi izdanja Sl. Kul. Akcije. Po svoji lepi opremi bodo najlepši okras vsakega slovenskega domovanja. Obenem pa najbolj tečna hrana za naše ljudi.

PESNIK IVAN S KLANCA

„Resnično, domovina, ljubil sem te s spoznanjem; videl sem te vso v nadlogah in v grehih, v sramoti in v zmotah, v ponižanju in v bridkosti; zato sem z žalostjo in s srdom v srcu ljubil twojo oskrunjeno lepoto. — Moje delo je knjiga ljubezni. Odprí jo, domovina, da boš videla, kdo ti je pravičen sin. Dal sem ti, kar sem imel.“

(Bela krizantema.)

KOMUR slovenska pisana beseda ni tuja, bo gornje vrste nepogrešljivo prisodil Ivanu Cankarju. Ta kratek odstavek pa tudi zadoštuje, da bralec takoj in brez težave spozna duhovno obličeje tega človeka in umetnika, silovito rahločutnost njegovega srca in nedosežno melodijo njegove besede.

Cankar se je pred 80 leti rodil „na Klancu“ na Vrhniku kot sin revnega krojača. Njegovo šolanje se je začelo — kakor sam poroča — v „enajsti šoli“ pod vrhniškim mostom., a končalo z maturu na ljubljanski realki (prvič padel), ko je imel 20 let. Nato se je vpisal na tehnično fakulteto dunajske univerze, ali nikoli ni postal inženir-tehničar. Pač pa mu je bilo dano, da je postal najimenitnejši inženir slovenske besede in neprekošen graditelj slovenske književnosti.

Na Dunaju je ostal 12 let, živeč bedno bohemsko življenje študenta, ki je opustil študij in se predal poklicnemu pisateljevanju. Hrajoč se je slednjič na prigovarjanje prijateljev povrnil v domovino, v Ljubljano, kjer je po osmih letih njegovo slabotno telo vzela pljučnica. Pokopali so ga pri sv. Krištofu poleg Murna in Ketteja, obeh mladostnih in idejnih vrstnikov in tovarišev ter obenem dveh likov iz njegove Lepe Vide.

V svojem kratkem življenju in komaj 20letnem ustvarjanju je napisal preko 30 knjig: pesmi, romanov, povedi, novel, dram in črtic ter prevod dveh Shakespearejevih del (Hamlet, Romeo in Julija).

Cankarjevo življenjsko delo nas je postavilo rame do ramena, kot enakovredne, v vrsto kulturnih narodov Evrope. Njegov genij je imel najmočnejši vpliv na sodobnike in na zasluženo priznanje mu ni bilo treba čakati do prihodnjega rodu.

Cankar ni bil pesnik v običajnem pomenu te besede. Njegovi prvenci so sicer bili v verzih, ali njegova prava moč in veličina je v nevezani besedi, ki pa ima ritem in melodijo pesmi. Pod njegovim peresom je slovenski jezik zapel tako, kot še nikoli prej. Njegova lirična narava je umela tudi kaluže preobleči v praznično odtev in preliti v pesem belih cest, šumečih logov in zelenih vrhniških dobrav.

Cankar se je zavedal svojega umetniškega poslanstva, ki ni samo leposlovno ustvarjanje, nego nič manj čiščenje in oblikovanje vseobče človeške miselnosti in morale. On ni bil pridigar, temveč umetnik-sodnik, ki s svojega vzvišenega mesta opaža in neusmiljeno biča človeške slabosti z bolečo ostrostjo jedke satire. Na drugi strani pa je v svojem naravnost mesijanskem četu pravičnosti do skrajnosti rahločuten do trpečih in zavrženih, do ponizanih in razžaljenih, do onih, ki hirajo v mraku, a hrepene po luči in lepoti. Njegov gnev ni oseben, nego je gnev

Mojzesa, ko se je vrnil s Sinajske gore; njegova ljubezen ni samoljubna in trubadurska, nego je pristna, dobrohotna in daritvena.

Celo umetnikova zunanjost sama nam kaže to edinstveno dvojnost značaja: huzarske mustače in in asketsko lice brez osmeha označuje strogost pravičnega sodnika, ki mu je tuj vsak vpliv razen lastne, skozi najtanjše sito presejane vesti; bela krizantema v njegovi gumbnici — „uboga krizantema siromakova“ — pa izdaja njegovo brez mere toplo in plaho srce, čigar rahle strune zadrhite že, če solza iz očesa nebogljenega kane na to čudovito harfo.

Današnji blodni rod v domovini si hoče Cankarja prisvojiti kot svojo vzročno veličino in dedičenje. Nič ni bolj zmotno, kajti nikdo ni bil bolj oddaljen od materializma, ozkih ideoloških interesov, puhle demagogije in grobe sile kot Ivan Cankar.

Docela vsi dogodki iz njegovih spisov se razvijajo v zbito ozkem prostoru med temnim Močilnikom in čustveno brezpomembnim Grubarjevim kanalom. Vendar se smotrnemu bralcu ta navidezna stisnjeno razširi v prostor, kjer živi ves slovenski rod; še več: v prostor, ki ga oživljata dve milijadi človeških bitij. Zunanost je umetniku samo okvir, dočim so njegova stvarna raziskavanja usmerjena izključno v človekovo notranjost. Cankar je raziskovalec človeške duše; grebel je po lastnem srcu in po srcih drugih s spretno roko kirurga, ki želi izločiti tvor od zdravega tkiva in dati življenje.

Njegovo puntarstvo ni bilo rjeno iz ostudne mržnje, nego iz ljubezni in sočutja. Iz dna duše je obsojal napuh in zlubo, koristolovje in hinavstvo, laž in neiskrenost v vsaki obliki, čemur je dal ime: farizejstvo in filistrstvo. Sodil je druge, ali zato, da bi jim pokazal luč in pravo pot. Še ostreje je sodil in obsodil lastne zablode in grehe, ko je — to pot z življenjskega klanca — pretresal spomine iz svoje preteklosti v Mojem življenju.

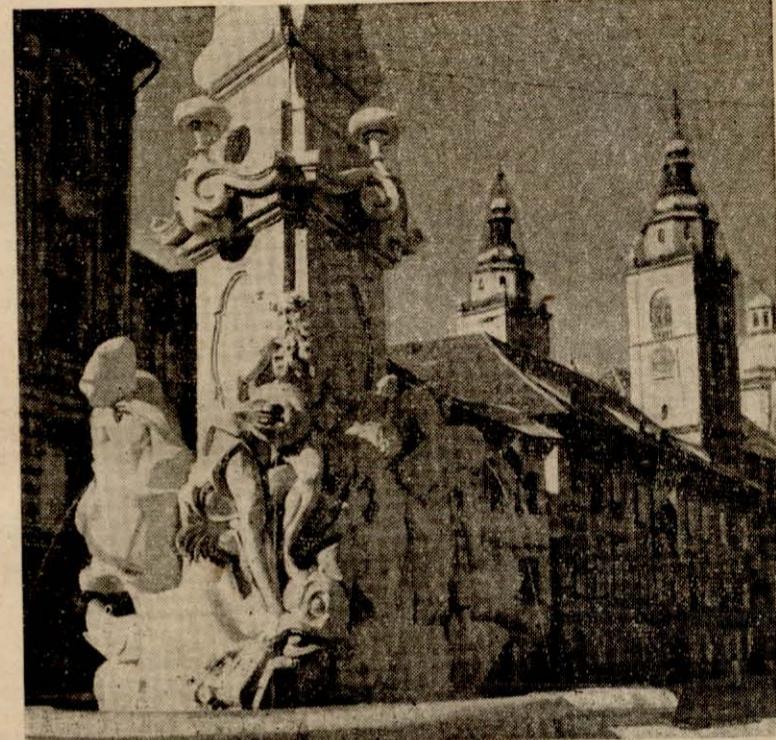
Cankarjevemu geniju je zadostovalo manj kot 20 let, da se je razvil do umetniške popolnosti. Ko je s Podobami iz sanj prispol do vrhunca ter do zadnjega obračunal s samim seboj, človeštvtom in Bogom, je smrt prišla ponj; prav po onem Prešernovem verzru: „Prijažna smrt, predolgo se ne mudil!“

Cankar je od mladostno neugnano Erotike preko odrešujočega Križa na gori in trpke usode idealista Martina Kačurja prispol do surovo plemenitega viteza Hlapca Jerneja. Nato se je, preko nравne bede Šentflorjanske doline, sočutno približal onim, ki z Nino in ubogimi deklamicami iz Hiše Marije Pomočnice gredo Za križem v Novo življenje. V Lepi Vidi se je pridružil tistim, ki iščejo srečo in hrepene po lepoti; a z Milanom

in Mileno je prisluhnih magičnim utripom dveh mladih src, od ljubezni vnetih. Slednjič se je v Mojem življenju in Grešniku Lenartu spokorno in javno spovedal vseh svojih malih in smrtnih grehov, katere pa mu je Bog na tem in na onem svetu že zdavnaj odpustil, kajti je videl v tem človeku pravčnika, v čigar srcu ni trohice

zlobe.

Ivan Cankar je samorasla veličina, ki ne potrebuje naše hvale. Pisec teh vrstic tudi nima takega menama. Želi samo — ob 80letnici umetnikovega rojstva — obudit spomin nanj na tem dalnjem kontinentu, kamor je čudna usoda tudi sem ter tja vrgla selico njegovih podob. — A. Povhe.

Ljubljana: Znameniti vodnjak in stolnica sv. Miklavza

MIKLAVŽEVO — NEKOČ...

Kaj je to danes tam v beli Ljubljani,
kam le v tem mrazu hitijo meščani?
Veter vso noč je tulil, je gosto snežilo,
pa komaj se jutro je sivo zbudilo,
že vse je na poti: Iz Šiške in Viča,
iz Vodmata, Most in iz Rožne doline,
od Iga, Posavja, dol z grajskega griča,
od Prul, id Trnovega in od Ledine . . .
Naj sneg še bolj pada, naj veter nagaja,
na sejem mudi se, Miklavž že prihaja!

Na Nunskem se trgu tam „štanti“ vrste,
od njih se ponudbe vabljivo glase:
„Šibe, korobači, piškoti iz lecta, kolači,
konjički leseni, pogače, Miklavži medeni,
fige, rožiči, datlji, orehi, žepni nožiči,
sanke, drsalke, tropente, piščalke,
pisani robci, uhani, rute volnene,
prstani, škornji usnjeni, kape krznene . . .
Vse, kar srce poželi, hitite, hitite,
pri meni se vse najlepše dobi,
lepe priložnosti ne zamudite!“

Se množica drenja, je velik živ žav,
se polnijo torbe, mošnjički — vse prav!

Sejma je konec, spet legel je mrak,
na Nunskem se trgu pobelil je tlak.
Še enkrat molitev k Miklavžu hiti,
pod snežno odejo Ljubljana zaspri.
Miklavž pa skrivnostni po tihem prihaja,
nedolžnim prinaša darove iz raja . . .

Kako naj spomin mi v tujini ovene
na srečne te čase in rože ledene?

— Pavla.

RAZGOVOR PRI MIZI

SREDI meseca julija sem spet spet obiskal Cvetota, arhitekta Mejača. Krepko mi je stisnil roko in pozdravljal: "Zdaj si doma, da veš! Tako se moraš počutiti kot bi bil nekje pod Kamniškimi planinami." Po teh besedah je planil h klavirju in burno zaigral Triglavsko koračenico. Gospa Janina je po taktu oblagala mizo z raznimi dobrotami. Jaz sem z užitkom sledil gibom obeh, sem pač človek iz telesa in duše . . . Cveto preskoči od koračnice na posnemanje zvonov. Šmarnogorsko potrkavanje se mu enako posreči kot malo pozneje komendsko. Ta zaključek njegovega igranja me je čudno prevzel. Lepo obložena miza se mi ni zdela več tako mikavna . . .

Zaželet sem si, da bi se mogel z Mejačem pomeniti o tem in onem s svinčnikom v roki. In res, naslednji dan sem se vse del za mizo, nanjo pa položil zvezek in svinčnik. Cvetotu sem dal razumeti, da bo nekaj takega, kar se imenuje intervju. Postavil se je v sredo sobe, lasje so mu v krivuljah silili na čelo, z žveplenko si je prižgal fajfo. Vprašajoče me je pogledal izpod namrščenih obrvi. Namesto da bi čakal na moje vprašanje, je sam vprašal prvi:

"Koliko milj si prevozil, da si me prišel intervjujati?"

"Nekaj čez sto in petdeset."

"Kakšna je cesta?"

"Mestoma močno poškodovana od povodnj. Emkrat je moral moj konj prebresti 2 čevlja visoko vodo, da je skoraj obtičal v njej."

"Jože, veseli me, da si se tako potrudil za ta obisk. Ni bilo brez žrtv. Prišel si ne samo kot rojak, obiskal si me kot prijatelj."

Pokimal sem, pa skušal pohititi z intervjujem, da mi Cveto spet ne uide kam drugam.

"Cveto, zdaj pa nekaj drugega. Kaj je twoje mnenje o naših rojakih raztresenih širom po Avstraliji?"

"Če naj podam svoje mnenje predvsem o tistih, ki jih bo pač največ, samskih moškir, moram brez ovinkov reči, da se mi smilijo. Odtrgani so, odsekani so. Za telensko življenje jim dežela že poskrbi. Njihova duševnost pa po večini tava v temi. Otipavajo na desno in levo — pusta praznina! Manjka duševne hrane, ki bi brez velikih skokov nadaljevala tam, kjer je popustila domovina. Knjig so kaj malo prinesli s seboj, malokdo dobiva slovenski list čez morje, društvenega življenja niso tu ne našli ne še sami ustvarili. Avstralsko duševno življenje jim je še zaprto že zaradi jezika in takih ovir. Brez duševne hrane se pa izgubljajo v materializem, drugače skoraj biti ne more. Veliko naloga si je naložil list MISLI, brez vprašanja in pomislekov bi se morali vsi zgrniti okoli njega. Zaenkrat ni tako zelo važno, kakšen je ali naj bi bil, že to je veliko, da ga splor imamo. Samo dejstvo, da list obstoji, pomeni glasen klic k samozavesti in medsebojni povezavi."

"Kako si pa zamišljaš samozavest in medsebojno povezavo?"

"Zelo preprosto. Sleherni med nami je v duhu povezan z domovino onkraj luže — 12 tisoč milj

daleč. Te povezanosti se nismo otresli, po naravi je v nas. Vsak ve, kje so njegovi ljudje onkraj morja, bližnji sorodniki in priatelji. Tu pa ni tako. Ne vemo drug za drugega, 3 tisoč milj je morda od rojaka do rojaka, od naselbine, odkod boš zvedel o njih in njihovem početju, če nt iz skupnega glasila? Praznina! Ko pa dobim MISLI in pregledam vsebino, mi povsod gleda iz lista zlati nauk, ki pravi: Bodи Slovencu brat, drugim narodnostim pa dober sed!"

"Ali imaš vtis, da bodo MISLI svoji nalogi kos?"

"Naivno vprašanje! To je odvisno od tega, kako list sprejemamo. Če je v meni zamrl čut slovenske zavesti in nimam več potrebe po kakšni povezanosti med rojaki, vsaj družabni če že ne kulturni, mi list ne bo nič pomenil. Morda ga pregledam, hladno odložim in si mislim s Prešernom: Kaj pa je tebe treba bilo? S takim početjem ne bom k stvari nič doprinesel. Nekdo drug se pa ob branju ogreje, napiše tudi sam čisto preprosto svoje doživljaje in občutja. List ojavi, mnogi z zanimanjem berejo, tudi sami začeno jemati pero v roke. Ta človek je pripomogel k povezanosti, čeprav morda na razdaljo tisoč milj. **Dopisovati v list je enako potrebno kot poravnnavati naročnino.**"

"Ali se ti zdi, da je o najinem razgovoru vredno napisati za MISLI?"

"Zakaj pa ne? Zanimanje je treba vzbujati. Morda se bo le kdo pozanimal, ko bo bral, kako sva se midva pogovarjala. Seveda najin uspeh ne bo kakšna triglavška gora. Toda tudi drobec pa bo, če se počasi živo zavemo, da so MISLI za vse. Preprost človek naj ne misli, da ne sme pisati v list, ker tu pa tam napiše kak članek visoko šolan izobraženec. Izobraženec naj se listu ne poshuje, češ: Otočarije prejema od dopisnikov, otročarije tudi objavlja. Vsak naš rojak naj se znajde v MISLIH, kakor se mu je treba znati v Avstraliji."

"Ko sva že pri tem, kako naj bi po tvojih mislih naši intelektualci pomagali reševati pereča vprašanja emigracije?"

"Tako kot vsak drug, ki se čuti Slovenc in se zaveda dolžnosti do sorojaka. Slovenska samozavest in želja po povezanosti sta prva koraka. To dvoje trenutno v glavnem vrše med nami MISLI. Torej naj tudi vsak intelektualec zbuja zanimanje za naše glasilo. Naj se mu ne zdi za malo napisati kaj za list, komentirati njegovo vsebini, svestovati, kako bi bilo bolje. Ne bo mogoče takoj ustrezti, pa naj pride kdo še s tako sijajnim predlogom. Zanimanje se pa le kaže in to je zmerom poglavito. Če je zanimanje, se bodo nadaljnja pota sama odpirala. Če ni zanimanja, je praznina povsod, povsod pa tudi zguba."

"Hvala, Cveto! Nekaj od tega, kar sva govorila, se bo dalo napisati za javnost. Zbogom za zdaj, bova pa št drugič kakšno rekla, ko naju bodo šmarnogorski zvonovi spet spomnili, da sva v Avstraliji — in nisva . . ." — Jože Maček.

Tvoj blagoslov

Kje so pesmi pomladi? V sijočo noč se usipljejo samo rdečkaste luči in žgoči trak žarometov in cest.

*Kje, kje so pesmi pomladi? Tam doli je zeleno obarval se most.
In hodim ob vabečih, drgetajočih palmah, tavam in iščem,
nebo je pa polno teh tujih zvezd.*

*Bila si z mano od vedno.
Tiha in dobra kot dvoje otroških oči.
Naj skrijem obraz v rob Tvojega krila,
naj najdem pokoja!*

*Povej, ali sem res pogumna in močna
in ni vse samo oblešek Tvoje molitve
in Tvoj blagoslov —
Ti, mamica moja?*

Neva Rudolf.

Olimpiada 1956

"The important thing in the Olympic Games is not to win, but to take part."

Pierre de Coubertin.

V letih svojega obstoja Avstralija še nikdar ni bila tako blizu ostalem svetu, kot v času letošnje olimpiade v Melbournu. Bilo je verjetno prvič, da so se na njeni zemlji zbrali zastopniki tako številnih narodov in se kljub svetovni napetosti omejili na častno prekušanje sil v športu. Kot v posmeh politični zmešnjavi v svetu smo videli nemške športnike, ki so koralili po eno zastavo in predstavljal en narod, čeprav je primoran živeti razkosan v dve državni tvorbi.

Dan 22. novembra, slavnostni dan odprtja iger, bo postal v živem spominu še dolga leta vsakemu športniku v Avstraliji, posebno pa onim, ki so bili prične veličastnemu prizoru.

Za našo novo domovino ter za vsako deželo, kjer se vršijo olimpijske igre, pa pomeni ta dogodek veliko čast in pa težko nalogu za organiziranje. Nam gledalcem in kritikom niti ne pride do zavesti, kaj vse je potrebno za ureditev vseh podrobnosti v prehrani in stanovanju že samih sodelujočih športnikov, kaj šele, če vzamemo v poštev stotine časnikarjev z vsega sveta, ki so se zbrali v Melbournu.

Mesece in mesece je svetovno časopisje razpravljalo o vprašanju, če bodo Avstralci zmožni pripraviti vse to zadovoljivo, in mnogi so celo zahtevali, da se Avstraliji igre odvzamejo, češ: saj dežela tega ni sposobna. Po vseh prerekanjih in zagotavljanjih je prvotna odločitev le ostala in zdaj vidimo, da se je odlično obnesla.

Navdušenje je doseglo višek, ko se je prikazal v stadiju tekač z bakljo, katere ogenj je bil prižgan v mestu Olimpija na Grškem. S

sončnimi žarki in na isti način kot so delali stari Grki, so bakljo prižgali. Iz Grčije so jo pripeljali s posebnimi aeroplani do Darwina, kjer jo je sprejelkot pravi Avstralec — domačin-črnec. Od tam naprej so jo deloma nesli tekači, deloma pa spet aeroplani, posebno v toplih predelih do Cairnsa, od tam do Melbourna pa zopet tekači. V vseh krajih, od majhnih naselbin do vele mest, so se zbirale množice ne glede na uro, da pozdravijo tekača s simbolom iger.

Do zadnjega trenutka niso objavili imen treh avstralskih atletov, ki so bili izbrani za častna mesta: tekač, ki bo prižgal z bakljo olimpijski ogenj, ki je imel goreti ves čas iger, zastavonoša avstralskega moštva in atleta, ki bo izrekel olimpijsko prisego. Mladi Ron Clarke, "junior" prvak v teku ene milje je bil tekač. Merlyn Wood, ki je dobil zlato medaljo leta 1952 v Helsinkih, je bil zastavonoš. Tekač John Landy je prisegel v imenu vseh sodelujočih atletov naslednjo prisego:

"Prisegamo, da se bomo udeleževali olimpijskih iger v pravičnem tekmovanju, da bomo spoštovali pravila iger z željo, sodelovati v športnem duhu v čast svoje domovine in v slavo športa."

K odprtju olimpiade je prišlo nad 100,000 ljudi, med njimi tudi mnogo naših rojakov, ljubiteljev športa in gostoljubnega Melbourna.

Kljub poprejšnjim prerokovanjem in oviram se je Avstralija kot država-gostiteljica dobro izkazala. Vsem obiskovalcem bodo ostali olimpijski dnevi v Melbournu v dobrem spominu. Nam, ki se nismo mogli osebno udeležiti, bodo dali dve uri lepega programa v kinu.—M.L.

CONTINENTAL
SMALLGOODS

John HOJNIK

231 ST. GEORGE'S ROAD
Nth. Fitzroy, Melbourne, Vic.

zeli vsem svojim odjemalcem vesele božicne praznike
in srecno novo leto.

ZA VSAKOGAR NEKAJ

Že parkrat sem bil napisan od strani uredništva (ob izmenjavi pisem), da bi kaj napisal za MISLI. Dolgo se nisem mogel odločiti, o čem naj pišem. Povod za te vrstice mi je pa dala (zdaj že zaključena) šestmesečna kampanja, oziroma njen trimesečni podaljšek. O tem sem sklenil nekaj napisati.

Torej kampanja s svojo podaljšavo je mimo nas in sicer, človek bi sodil, brez omembe vrednih uspehov. Nekaj sto čitalcev je, kolikor vem, plačalo svoj dolg, ki so ga bili po naravnih in božjih zakonih dolžni plačati. Imenujem jih čitalce, ne naročnike. Razlog je v tem, ker mnogi res niso MISLI nikoli naročili, pač pa so MISLI same iskale in našle svoje čitalce pod geslom: „MISLI so zastonj, zadovoljni smo že, da jih čitate.“

Tedaj pa — ako je imel kdo od čitalcev kaj čuta za pravičnost, je poslal kakih 10 šilingov, kdor pa tega čuta ni imel, ni poslal nič. Kartoteka takih poiskancev je v uredništvu rasla iz dneva v dan, ko je pa bila „cifra“ dovolj visoka, so tudi MISLI izgubile svoje potrpljenje in postavile ceno: EN FUNT. Kdor je plačal ta funt, je MISLI naprej dobival in bral, kdor ni plačal, pa tudi ni odpovedal lista. Prišel je čas, ko smo se vsi znašli v zelo neprijetenem položaju, čitalci in uredništvo.

Čitalci: „Zakaj mi pošiljate, ko pa nisem nikdar naročil?“

Uredništvo: „Zakaj pa nisi lista vrnil ali ga odklonil, ko nisi hotel čitati?“

Naj povem, kaj sodim o eni in drugi strani.

Nečedno je od čitalca, ki morda že leta prejema list in morda tudi rad čita, pa ne more najti od 365 dni enega v letu, da bi poslal tisti skromni funt. Saj ni tako važno, da si gre kупит Money Order, lahko kar funt potisne v kuvertino in stvar je opravljen za eno celo leto. Dragi čitalec, čitalka! Ako se ti zdijo MISLI za tvoj visoki razum nepomembne, odnosno preveč preprosto čitivo, ali pa morda že težko obvladaš slovenščino, ko si že par mesecov v Avstraliji, ali pa se ti MISLI zdijo preveč pobožne in „farške“, vse to lahko poveš v obraz. Ne boj se, da bi te morda jutri policija dvignila iz postelje, preden si voljan sam vstati. Ako se pa le bojiš napisati za objavo v MISLIH svoje mnenje, pa napiši vsaj eno vrstico na uredništvo in povej, da se želiš znebiti teh nadležnih MISLI. Če pa le misliš, da bi ti uredništvo kljub temu še nadalje pošiljalo, pa piši, da si spremenil naslov, ki ga boš

poslal, kadar boš list spet hotel dobiti. Tu naj omenim še to, da se mi zdi strašno nesramno, da ljudje ne pošiljajo sprememb naslovov. Naravnost kriminalno je, če čitalec pusti, da mu list prihaja na primer v Qld, dočim že leto dni živi v Victoriji.

Zdaj pa še malo v Sydney k uredniku. Tudi z njim bi se rad v tem spisu nekoliko pomenil, seveda čisto po domače.

Torej imeli smo kampanjo. Kaj je bil njen cilj, ni treba ponavljati. Omembe vredno pa je, da je po kampanji ostal vtis, da bomo v letu 1957 spet imeli kampanjo. Resnično, toda žalostno! Toliko nas je, pa naj brez kampanje izgubimo še ta skromni list! Da, MISLI propadajo! Ali je potrebno, da se vprašamo, zakaj propadajo, ali pa morda že kar vemo? Hočem podati nekaj svojih misli o tem. Moje mišljenje je mišljenje človeka, ki mu ni vseeno, če slovenski tisk propada ali napreduje.

MISLI so malo preveč pobožne in nič drugega jim ne manjka! Koliko nas Slovencev je na tem kontinentu, točno ne vem. Vem pa, da je mnogo več moških kot žensk. Moški, dasi nismo brezverci ali divjaki, nimamo radi, da nam kdo neprestano rožlja z rožnim vencem pod nosom. V tem, mislim, je glavni vzrok popuščanja, da naši ljudje bežijo pred MISLIMI. Po drugi strani smo pa v zadnji vojni doživeli vsestranska ogromna razočaranja, tako da danes le s težavo komu zaučamo... Mi vsi smo antikomunisti, vsaj registrirani smo tako, nikjer pa nismo registrirani, da smo pobožni!

Moje mišljenje je, da da ako bi naše MISLI postale malo bolj podobne „Slogi“, to je list, ki ga v Perthu pišejo naši „južni bratje“, bi dobile in obdržale mnogo več čitalcev kot jih imajo sedaj. Saj se tudi oni borijo proti komunizmu, poleg tega imajo pa še sami s sabo vedno dovolj posla.

Sedaj ne smete misliti, da imate posla s kakim „rdečkarjem“, pač pa s človekom, ki vam želi uspeha. Jaz ne spadam v skupino čitalcev, pač pa v skupino naročnikov, zakaj jaz sem MISLI naročil in doseča tudi vedno plačal. Jaz ostanem MISLIM zvest naročnik in seveda čitalec, pa čeravno bi postale molitvenik. Sicer ne vem, če boste to objavili ali ne. Ako boste, pa prosim, da ni treba uporabljati rokavic. S temi besedami želim MISLIM več uspeha v novem letu.—Mirko Brenčič.

Vsem sodelavcem, naročnikom in prijateljem pozdrav in vosečilo:

Blagoslovjen BOZIC in srečno NOVO LETO!

.. MISLI ..

Se je cas, da poravnate naročnino za 1956
EN FUNT! HITITE, da nas ne prehitite
novi leta!

SLOVENSKI DOM

v Sydneu vabi na

Božičevanje

V PADDINGTON TOWN HALLU
na STEFANOVO 26. decembra o 6 zvezcer

Bodite radodarni pri vratih! Slovenski Dom klice na pomoc!

Rezervirajte sedeze in pijaco na MISLI: 66 Gordon St.,
Paddington. Tel.: FA 6534.

Rezervacije Vas bodo cakale do 7. ure, bodite zgodnji.

Na svidenje!

VODSTVO DOMA

NEKAJ BESED O DRŽAVI VICTORIJI

A VSTRALIJA je za številne Slovence postala nekak nadomestek domovine. Ponudila nam je zavetišče, nas posinovila in počenila in s tem pokazala, da nam hoče biti dobra mačeha. Zato je prav (ne glede na to, da li se še kdaj vrnemo domov ali ne), da to veliko bogato deželo proučujemo in se seznanjam z njenim preteklim in sedanjim življenjem na gospodarskem, kulturnem, verskem in političnem polju. Naš časopis „Misli“ bo od časa do časa prinašal članke, ki bodo polagoma skušali prikazati obličaja različnih delov Avstralije. Danes objavljamo članek o zvezni državi Victoriji.

Iz zgodovinskih knjig izvemo, da je leta 1803 oplulo iz Anglije okrog 400 kaznjencev, vojakov, svobodnih žensk in otrok z imenom, da zasedejo in osvoje za angleško kruno južni del Avstralije. Ti ljudje so pristali na obali dežele, ki jo danes imenujemo Victoria, in s tem postali njeni prvi začasni naseljeni. Na obrežju velikega zaliva, kateri se imenuje Port Phillip Bay, so ustanovili dve naselbini blizu kraja, kjer je danes mesto Sorrento. Toda ti dve naselji sta zaradi pomanjkanja dobrega vodstva po sedmih mesecih obstoja propadli, njuni prebivalci pa so se preselili v Tasmanijo. To se je zgodilo okrog leta 1828.

Šest let pozneje, leta 1834, pa so bratje Henty pripluli iz Tasmanije in ustanovili na ozemlju, kjer je danes Portland, prvo trajno naselbino v Victoriji. Zato nekateri zgodovinarji upravičeno trde, da je Portland najstarejše mesto Victorije.

Leta 1835 je neki drugi priseljenec iz Tasmanije, John Batman po imenu, zbral tri belce in sedem črncev ter z njimi oplul proti Port Phillip Bay. V notranjosti severne obale omenjenega zaliva so se Batman in njegovi spremovalci ustavili pri nekem potoku in ustanovili drugo stalno naselbino v Victoriji. Istega leta se je tretji Tasmančan, podjetni in bistroumni mož John Pascoe Fawkner, odpravil na avstralsko celino in tam tik ob obali Port Phillip Bay-a ustanovil mesto Melbourne. Iz treh prvotnih naselbin, katerim so položili temelje bratje Henty, John Pascoe Fawkner in John Batman, so se polagoma razvila še druga naselja. Ozemlje, na katerem so

te naselbine rasle, so takrat imenovali Port Phillip District of New South Wales. Šele šestnajst let pozneje, leta 1851, so tedanjko kolonijo prekstili in ji dali ime, ki ga je ohranila do danes. Tedaj je Victoria postala samostojna upravna enota s svojo ločeno zakonodajo. Njen prvi governor je bil Charles La Trobe. Od tedaj dalje so se začeli vrstiti zelo pomembni dogodki za razvoj Victorije.

V kraju Warrandyte, ki je bil v onem času oddaljen od Melbourne-a le šestnajst milij, je Luis Michel, priseljenec iz Williams-towna, našel leta 1851 prvo zlato. Leta 1852 so prišli iz Anglije v Victorijo prišli iskalci zlata. Leta 1854 so postavili telegrafske zveze med Melbournem in Williamstownom. To ni bila samo prva napeljava te vrste v Victoriji, ampak prva v vsej Australiji. Leta 1854 se je vršil v Eureki pri Ballaratu velik, neuspešen upor ruderjev, katerega se je udeležilo 10.000 ljudi. Leta 1856 so se vrstile v Victoriji prve državnozborske volitve in istega leta William Haines, bivši farmer, postal prvi predsednik vlade v Victoriji. Leta 1856 so si kamnoseki iz Melbourne-a priborili 48 urni delovni teden. Leta 1856 so odprli vseučilišče v Melbourne-u. V istem mestu so odprli leta 1856 prvo javno knjižnico v Avstraliji. Istočasno so začeli uvajati v Victoriji električno razsvetljavo v zasebne domove. Leta 1857 so odkrili v Victoriji rjavi premog. Leta 1860 je Victoria prekosila v prebivalstvu in bogastvu svojo sosedno državo New South Wales. Leta 1860 je Victoria postala največja pridelovalka žita izmed vseh šestih avstralskih kolonij. V letih 1862, 1864 in 1878 so zgradili prve železnice iz Melbourne-a v Bendigo, v Ballarat, v Echu in v Horsham. Leta 1908 so začeli kopati črni premog. (Dalje.)—hib.

Igrali so novo igro, ki je imela tri dejanja. Takoj po prvem dejanju je eden gledalcev vstal, pograbil klobuk in suknjo ter zbeljal iz dvorane.

Znanec ga je zalotil med vrati in vprašal:

„Kam se ti pa mudri, saj je mini lo komaj prvo dejanje?“

Odgovor:

„Vem, pa imam tega dosti. Tisti, ki je napisal prvo poglavje, je gotovo napisal tudi drugo in tretje.“

SKOZI AVSTRALSKE OČI

(Nadaljevanje)

V številki za september smo začeli priobčevati predavanje, ki ga je imel na „Second Migrant Conferenc“ v Sydneju univerzitetni profesor C. A. Price, Avstralec. V predhodni opombi smo takrat povedali, zakaj se nam zdi predavanje poučno ali vsaj zelo zanimivo. —Ured.

ZAČASNI priseljenci so se začeli kmalu spremnijati v stalne naseljence. Ta okolnost je rodila nove probleme.

Večina tistih, ki so šli čez morje v 17. in 18. stoletju, da si v novem svetu ustanove poljedelske naselbine, je že ob odhodu dala domovini slovo za vselej. Drugače je bilo v 19. in 20. stoletju. V tistih časih so se ljudje umikali v tuj svet zaradi neuspehov revolucij širok po Evropi. Naj omenim samo revolucije v letih 1830, 1848, 1860. V novem svetu so iskali izseljenci le začasno pribrežališče — vsaj tako so mislili. Zopet drugi, n. pr. Italijani, Grki, Ukrajinci ... so si želeli onkrat morja nekaj zaslužiti in se z denarjem vrniti v domovino. Tam bodo poplačali dolgove in morda še kako njivo dokupili. Take namene so imeli, vendar se jih je v resnici le malo vrnilo. Privadili so se življenu v novem svetu, ki je postajalo lažje od leta do leta, dočim je doma ostalo vse precej pri starem.

Ta okolnost je napravila izseljencem in njihovim organiziranim skupinam mnogo težav. Nekam vse po sreči je šlo nekaterim, recimo Masarykovemu podjetju za ustanovitev Českoslovaške med prvo sve-

točno vojno. Zavezniki so kmalu dali priznanje Masarykovemu odboru in po vojni je mož odpeljal nazaj čez morje veliko število Čehov, ki so doma poprijeli v novi republiki. Vse drugače se je pa godilo Ukrajincem v Kanadi. Tudi oni so se potegovali za svobodno in neodvisno Ukrajino. Že so mislili, da so uspeli, že so imeli v načrtu masovni povratek čez morje, pa so v letih 1920 in 1921 udrle v Ukrajino ruske, romunske in poljske čete ter uničile vse upe in uspehe Ukrajinci v tujini so smatrali enako kot Čehi za svojo prvo nalogo: gojiti narodnostne aspiracije med izseljenci, ki naj ostanejo zgolj izseljenci, ne pa naseljeni. V Kanadi so živelji samo po telesu, duša in misel sta jim bili v Ukrajini.

Kaj jim je bilo storiti po uničenju upov na ukrajinsko neodvisnost? Ali naj posnemajo Poljake? Ko se je ponesrečila poljska ustaja pod Kosciuskom in je nemški državni zbor izjavil, da Poljske ni več, je poljska vojska v izgnanstvu dvignila prapor z napisom: Nikakor še ni propadla Poljska, dokler smo mi živi ... Ali naj Ukrajinci napravijo nekaj podobnega? Ali pa naj rajši pozabijo na Ukrajino, se oprimejo novega sveta in pu-

stijo, da jim otroci postanejo Kanadčani in Amerikanci? Pre-mnogi so se le s krvavečim srcem odločili za zadnje, pa kaj so hoteli? Skušali so napraviti kompromis. Otroci so sicer morali v angleške šole, ali ob sobotah so obiskovali pouk v maternem jeziku, pa poslušali predavanja o ukrajinski književnosti in zgodovini. Pa to je samo en zgled, podobno so ravne tudi razne druge narodnosti.

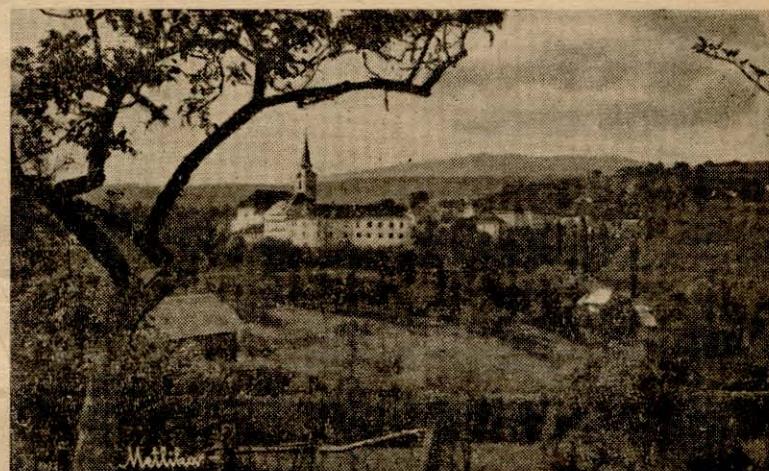
Jasno je torej, da so se ti in taki le zelo težko vdali v usodo, da bo treba ostati v tujini za stalno. Tarši se niso mogli vziveti v to, da je vladala v novem svetu manj ozka družinska povezanost med mladino in starino. Otroci so se upirali stalmemu nadzorstvu staršev, ki so hoteli vladati po načinu rojstne domovine. Sploh je bilo starejšim toliko bolj dolgčas po starem kraju, kolikor delj so živelji z doma. Le v skrbnem negovanju materinščine, lastnega tiska, slobotnih šol in podobnih ustanov so našli košček utehe.

Razne cerkve in verske ustanove

so tudi od svoje strani podpirale to narodnostno gibanje. Verski voditelji — nemški luterani, grški pravoslavci, ukrajinski unijati itd. — so bili prepričani, da se dajo njihovi verski nauki primerno razlagati in ohraniti le v domačem jeziku. Živ zled tega mišljenja nam je neki nemški pastor v Pennsylvaniji, ki je navduševal svoje ljudi za ohranitev nemščine z naslednjimi besedami: "Mi Nemci smo napravili to državo za žitnico sveta zakaj ne bi bili ponosni? Ali pa hočete svojim otrokom zapustiti res bogato dediščino? Tedaj jih učite nemščino! Ali hočete, da bodo spoštovali očeta in mater? Tedaj skrbite, da ostanejo dobri kristjani!"

Podobni zgledi bi se dali navesti tudi iz Avstralije.

Z eno besedo, politični begunci, kmetske naselbine in cerkveni krogi teh ljudi — vsi so se združili v naporih, da bi se evropski jeziki in njihove kulturne pridobitve ohranile še za drugi in tretji rod. (Dalje sledi.)

ŠKODELICA KAVE

VELIKOKRAT v svojem življenu sem storil krivico človeku, ki sem ga ljubil. Taka krivica je kakor greh zoper svetega duha; ne na tem, ne na onem svetu ni odpuščena. Neizbrisljiva je, nepozabljiva... Včasi počiva dolga leta, kakor da je bila ugasnila v srcu, izgubila se, utopila v nemirnem življenu. Nenadoma, sredi vesel ure, ali po noči, ko se prestrašen vdramiš iz hudih sanj, pade v dušo težak spomin, zabolii in zapeče s toliko silo, kakor da je bil šele v tistem trenotku storjen. Vsak drug spomin je lahko zabrisati s kesanjem in z blago mislio — tega ni mogoče zabrisati. Črn madež je na srcu in ostane na vekomaj.

Rad bi človek lagal sam sebi v dušo: „Saj ni bilo tako! Le twoja nemirna misel je iz prosojne sence napravila noč! Malenkost je bila, vsakdanost, kakor se jih sto in tisoč vrši od jutra do večera!“

Tolažba je zlagana; in človek občuti sam in z gremkobo, da je zlagana. Greh je greh, če je storjen enkrat ali tisočkrat, če je vsakdanji ali nepoznan. Srce ni kazenski zakonik, da bi razločevalo med pregreškom in hudočelstvom, med ubojem in umorom... Srce ve, da „zavratnež ubija s pogledom, z mečem junak“; in rajše bi dalo odvezo meču nego pogledu. Tudi ni srce katekizem, da bi razločevalo med malimi in naglavnimi grehi, da bi razločevalo med njimi po besedi in zunanjih znamenjih. Srce je pravičen in nezmotljiv

sodnik. Sodi in obsodi grešnika po skriti, komaj zavedni kretnji, po hipnem pogledu, ki ga nihče ni opazil, po neizgovorjeni, komaj na čelu zapisani misli; celo po koraku, po trkanju na duri, po srebanju čaja. Le malo grehov je napisanih v katekizmu in še tisti niso poglaviti. Če bi bilo srce izpovednik — dolga in strašna bi bila izpoved!

Odpustljiv je greh, ki ga je mogoče povedati z pesedo, izbrisati ga s pokoro. Težak in pretežak, do zadnje ure krvaveč je greh, ki je ostal samo v srcu, kakor spomin brez besede in brez oblike. Le sam sebi ga človek izpoveduje, kadar strmi v noč in mu je odeja na prsih težja od kamena.

„Ne kradel nisem, ne ubijal, ne prešestoval, čista je moja duša!“

Lažnivec! Ali nisi lupil jabolka, ko si šel mimo lačnega ter si ga pogledal brez sramu? Hujše je bilo, nego da si kradel, ubijal in prešestoval! Pravični sodnik, srce, bo rajše odpustilo ubijalcu, ki je gredoč pod vislice pobojal jokačega otroka, nego tebi čistemu! Zakaj srce ne pozna malenkosti in tudi ne paragrafov ...

Pred petnajstimi leti sem prišel domov in sem ostal doma tri tedne. Ves tisti čas sem bil potrt in zlovilen. Stanovanje smo imeli pusto; v nas vseh je bilo, zdi se mi, nekaj težkega, odurnega, kakor vlažna senca.

Prve noči sem spal v izbi; včasi sem se po noči vzbudil, pa sem

videl v temi, da je bila mati vstala iz postelje in da je sedela za mizo. Čisto mirno, kakor da bi spala; dlani je tiščala k čelu, njen beli obraz se je svetil, tudi če je bilo okno zagrnjeno in ni bilo zunaj ne lune, ne zvezd. Poslušal sem natanko in sem razločil, da to ni sopenje spečega, temveč mukoma zatajeno ihtenie. Odel sem se preko glave; ali skozi odejo in tudi še v sanjah sem slišal njeno ihtenie.

Preselil sem se pod streho, v seno. V ta svoj dom sem plezal po strmih, polomljenih stopnicah, festvi podobnih. Postal sem si v senu, pred vrata na klanec pa sem si postavil mizo. Razgled moj je bil siv, razgladan zid. V zli volji, v potrosti in černih skrbeh sem pisal takrat svoje prve zaljubljene zgodbe. Siloma sem vodil svoje misli na bele ceste, na cvetoče travnike in dišeča polja, da bi ne videl sebe in svojega življenga.

Nekoč sem si zažezel črne kave. Ne vem, kako mi je prišlo na misel; zažezel sem si je... Morda le zategadelj, ker sem vedel, da niti kruha ni doma, kaj šele kave. Človek je v sami razmišljenosti hudočen in neusmiljen. Mati me je pogledala z velikim, plahim pogledom in ni odgovorila. Pust in zlovilen, brez besede in pozdrava sem se vrnil pod streho, da bi pisal, kako sta se ljubila Milan in Breda in kako sta bila obadva plemenita, srečna in vesela.

„Roko v roki, obadva mlada, od jutranjega solnca obžarjena, v rosi umita . . .“

Začul sem tihe korake na stop-

nicah. Prišla je mati; stopala je počasi in varno, v roki je nesla skodelico kave. Zdaj se spomnjam, da nikoli ni bila tako lepa, kakor v tistem trenotku. Skozi vrata je sijal pošeiven pramen opoldanskega solnca, naravnost materi v oči; večje so bile in čistejše, vsa nebeška luč je odsevala iz njih, vsa nebeška blagost in ljubezen. Ustnice so se smehljale kakor otroku, ki prinaša vesel dar.

Jaz pa sem se ozrl in sem rekел z zlobnim glasom:

„Pustite me na miru! . . . Ne maram zdaj!“

Ni še bila vrhu stopnic; videl sem jo samo do pasu. Ko je slišala moje besede, se ni genila; le roka, ki je držala skodelico, se je tresla. Gledala me je prestrašena, luč v očeh je umirala.

Od sramu mi je stopila kri v lica, stopil sem ji nasproti s hitrim korakom.

„Dajte, mati!“

Prepozno je bilo; luč ni bilo več v njene oči, smehljala ne več na njene ustnice.

Popil sem kavo, pa sem se tolazil:

„Zvečer ji poročem tisto besedo, tisto ljubezivo, za katero sem ogoljufal njeno ljubezen . . .“

Nisem ji rekel ne zvečer, ne drugi dan in tudi ne ob slovesu . . .

Tri ali štiri leta kasneje mi je v tujini tuja ženska prinesla kavo v izbo. Takrat me je sprelecelo, zasekelo me v srcu tako močno, da bi vzkrknil od bolečine. Zakaj srce je pravičen sodnik in ne pozna malenkosti . . . Ivan Cankar.

SLOVENSKI DOM V SYDNEY-u od

Želja po nekakem slovenskem središču je pač že stara, toda v prejšnje zamisli tu ne bom posegal. Osebno sem sledil razvoju šele od novega leta 1956. Že v prvih mesecih je bilo nekaj sestankov ožjega kroga, toda čeprav so bili pomenci koristni, do kakih zaključkov ni prišlo. Nihče se ni ponudil za sestavo odbora, ki bi stopil na celo gibanju za DOM in se izpostavil v javnosti z imeni. Vse je izvenelo nekako v poziv: naša patra naj vzameta stvar v roke, vsi bomo pomagali ...

Patra sva zmigavala z rameni ...

Slučaj ali kaj — malo pred veliko nočjo se je razvedelo, da bo hiša, ki je danes že Slovenski Dom, v kratkem izpraznjena in jo bo škofija postavila naprodaj. Patra sva se spomnila na tisti poziv na sestankih in sva se vsaj toliko pozanimala, da sva šla na ogled. Res sva po svoji uvidevnosti ugotovila, da bi stvar utegnila biti kar ugodna. Lega nič napačna, hiša prostorna, pogoji za prevzem ne pretežki. Seveda pa nisva imela pojma, kako naj bi se hiša, če bi se odločili za nakup, prepisala na Slovence. Nobene korporacije ni bilo, niti ne preprostega odbora.

Če bi res midva sama vzela odgovornost za prevzem, bi hiša morala ostati še dalje cerkvena last, Slovenci bi jo pa po mili volji uporabljali v svoje namene. Tega nisva pred nikomer skrivala, saj bi tudi ne imelo pomena. Kdor se je za stvar zanimal, je lahko že takrat zvedel za vso reč, kakor je tu zapisa P. Bazilij pozdravlja DOM sana.

Pozvala sva rojake, naj se izkažejo, če so za prevzem hiše na ta način. Pozdravi za ustanovitev DOMA z denarnimi prispevki vred so ravno dobro začeli prihajati, ko je moral p. Rudolf tretjič v tem letu v bolnico. Zdravniki so omenjali potrebo operacije na pljučih, pa jo odlagali iz tedna v teden. Kaj bi operacija prinesla, nihče ni mogel vedeti. Podpisani se je zbal, da bi ostal sam za vse delo (tudi do prihoda p. Bazilija so bili še meseci), pa se je kratko odločil in ljudem denar vrnil, nadaljnje zbiranje pa odpovedal. Tako je bil ves načrt za DOM opuščen, oziroma odložen.

Zgodilo se je pa, da hiša vse do srede avgusta ni bila prazna. Teda so se pa začeli oglašati kupci. Nekdo je ponudil 9,500 funtov in

hišo skoraj dobil. Prav takrat so p. Rudolfa poslali v Brisbane na okrevališče, ne v špital, in izrazili upanje, da se bo pozdravil brez operacije. Preden je hiša šla omenju kupcu, so lastniki še enkrat vprašali naju: Ali res Slovenci niste več interesirani?

Posvetovala sva se in odgovorila: Če bi hišo dobili pod enakimi pogoji, kot smo se zmenili o veliki noči, bi verjetno še pograbili. Ampak — 9,500 ...? Pa so dejali, da jo nam tudi sedaj še radi dajo za 8,000, če se odločimo za prevzem. Na to sva pristala in p. Rudolf je odšel v Brisbane z veliko vero, da si bo v doglednem času po zdravem povratku v Sydney mogel ogledati že ustanovljeni Slovenski Dom.

Denarja ni bilo nič, zbiranje ustavljeni, hiša je čakala prevzema. Pa so dejali, da radi počakajo celo na „deposit“ (2,000) za nekaj mesecev, da zberemo denar na novo, vselimo se pa lahko takoj. Ostalo vsoto (6,000) bi odplačevali v teku let, obresti samo po 3%. Kdo se je mogel še obotavljal?

Bili smo torej na tem, da v novembarski številki MISLI vso reč razložimo in ponovno poprosimo za darove in posojila, ko je

nepričakovano posegla vmes nova ovira. Zvedeli smo, da mestni svet (Woollahra City Council) ne dovoli v tistem bloku nič drugega kot zgodj stanovanja. Morali smo spet ustaviti zadevo in zaprositi potrdila, da se sme tam ustanoviti slovenski dom za nove naseljence. Po enomesecenem čakanju je prišel ugoden odgovor, sredi novembra smo hišo prevzeli, vselil se je oskrbnik in začel s čiščenjem, pričemer so se mu kmalu pridružili prostovoljci. Obenem smo razposlali pisma na rojake v N.S.W. s prošnjami za denarne prispevke.

Kdor si je te tedne hišo ogledal, odkar je prazna in deloma očiščena, je vsak iznenaden nad njeno porabnostjo. V prem nadstropju je poleg stanovanja za oskrbnika in družino šest deloma velikih sob, ki z lahkoto sprejmejo kakih 15 postelj za samce. Spodaj je poleg kuhinje in bodoče pisarne prostor za čitalnico in knjižnico, kjer se bodo rojaki tudi lahko shajali na manjše sestanke, pa majhna dvorana za seje, predavanja, vaje za igre, pevske vaje itd. V njej bodo lahko tudi zabave v manjšem obsegu. Zadaj za hišo je zelo prostorno zemljisiče, spre-

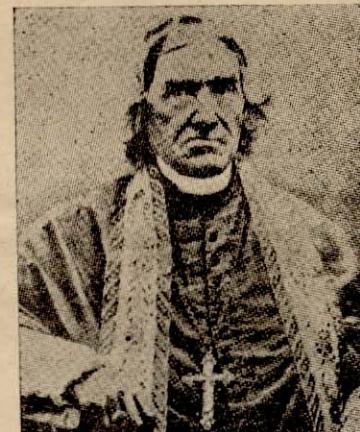
P. BAZILIJ

pozdravlja DOM

Z NEPOPISNIMI občutki veselja sem bral pismo iz Sydneja, ki mi mi je povedalo: Slovenci v N.S.W. smo dobili svoje lastno središče v Sydneju! Imamo prostor, kjer se bomo odsej lahko nemoteno zbirali na posvetovanja, na kulturno delo in družabne sestanke. S ponosom lahko rečemo: To je naš slovenski dom, naš lastni kotiček sredi tujega velemesta ...

To in še mnogo več pomeni za Slovence v N.S.W. lastna hiša, dasi se morda mnogi še ne zavedajo vseh prednosti. Čas jim bo pokazal, kar jim morda danes meglj pikra beseda rojaka ali rojakinje, ki se za slovenski dom boji žrtvovati kak funt in morda prav zato zavira ali celo podira, kar drugi z navdušenjem grade. Takih je zmerom nekaj tudi med Slovenci, pa naj bodo doma, v zamejstvu ali križem po svetu.

Ko bi na primer ameriški Slovenci poslušali take svoje rojake, bi danes ne imeli nad štirideset slovenskih cerkva in prav toliko farnih šol in dvoran. Gotovo bi prav zato danes ne bili tako zavedni in povezani kot so. V svoji goloboki zavednosti spet in spet dvigenejo slovensko zastavo in podčrtajo slovensko ime ime pred Ameriko, ki jih zelo dobro pozna čeprav so naši rojaki tam zna najmanjših narodnih manjšin.

FRIDERIK BARAGA

K slovenskemu domu v Sydneju bi rad izrazil eno svojih iskrenih želja. Ali bi ne bilo prav, če bi mu dali ime, s katerim bi Avstralcem na poseben način pokazali vrednost svojega naroda? Predlagam, da bi slovenska hiša v Sydneju nosila ime: B A R A G O V D O M. Slovencem ni treba razlagati, kaj to pomeni, za nas se razume samo po sebi. Ali vsak tujec bi nehotel vprašal: Kdo pa je Baraga? In bi zvedel, da smo Slovenci kljub svoji majhnosti že pred stoletjem in prej pošljali v svet svoje sinove, ki so izvršili vekotrajna dela. Da imamo take sinove, ki jih svet slavi, pa komaj

ve, da so bili Slovenci, ker se mi sami premalo zanimamo zanje, to si radi priznamo, premalo pa mislimo na to, kako popraviti.

Naš Baraga je v Ameriki in drugod po svetu priznan ne le med katoličani kot oltarni kandidat, eden največjih misjonarjev med Indijanci in ustanovitelj nove nove škofije, ampak je priznan tudi kot velik učenjak in kulturni delavec, ki je s svojim delom in slovensko živilostjo preobrazil celotno sliko pokrajine gornjega Michigana in sosednjih provinc. Ime tega moža bo tudi v Avstraliji dvignilo slovenski pomen, obenem nas bo pa spominjalo, da nismo tako majhni kot morda mislimo, in da imamo v svetu svojo nalogo.

Kaj pravite?

Imam še eno željo.

Ob mislih na že ustanovljeni slovenski dom v Sydneju želim, da bi tudi rojaki v Victoriji spoznali, kaj bi pomenila taka ustanova v Melbournu! Tu ni prvo vprašanje: Ali je kaj takega sploh mogoče? Večina naših ljudi si je že omislila svoj lastni družinski dom — čast jim! — vsaka družina z lastnimi močmi — zakaj ne bi mogli zdaj zgraditi skupnega doma za nas vse? Človek, ki se zboji žrtev in sam sebi na zaupa, ne bo nikdar imel svojega doma. Isto velja za vsako narodnostno skupino. Če se ne upamo lotiti dela in sami sebe prepričujemo, da "ni mogoče", tedaj je že res, da ni mogoče, zato pa tudi nič ne bo. Zakaj ne rajši prav po slovensko pljuniti v roke in slediti zgledu rojakov iz N.S.W.?

Naj bi dale te moje iskrene besede avstralskim Slovencem povsod novega zagona. Najprej v tem smislu, da vsi priskočimo na pomoč rojakom v Sydneju, ki so prvi stopili na plan z Domom. Potem pa takoj misliti na lastno naselbino, na vsak način pa mora biti Melbourne takoj drugi! V slogi je moč! Veselimo se uspehov v Sydney in tudi dejanski pomagajmo! Nič ne dvomim, da bomo ob svojem času tudi mi deležni njihove pomoči.

Bog daj — na priprošnjo Fridrika Baraga!

P. Bazilij Valentijn.

IZ UREDNIŠTVA

Prisrčna hvala g.arh. Cvetu Mejaču za „Slovenske jaslice“ na čelu pričujoče številke. Zamislil jih je popularna originalno in smo prepričani, da bodo vsem močno ugaže.

Naslednja številka MISLI izide zopet skupaj za januar in februar proti koncu januarja. Zaradi poletne vročine je bilo tako doslej, naj bo tudi letos. Priporočamo se za članke, dopise in druge literarne prispevke. Če bo le mogoče, bo izšla na 16 straneh.

načrtov do uresničenja

daj parku podobno predvežje.

Nekateri ugovarjajo, češ da to ne more biti Slovenski Dom, ko Slovenci niti lastniki niso...

Toda kako naj se lastništvo prenese na Slovence, ko pa ni v vsem Sydneju po moji vednosti organizirane skupine, ki bi se dala inkorporirati in bi lahko postala lastnica kake posesti? Ni bilo mogoče doslej kaj takega ustanoviti — ali naj čakamo od leta do leta, da nam morda Miklavž nekoč prinese vsaj nekak odbor, če že ne številne organizacije?

Sicer pa:

Toliko je Slovenski Dom v Sydneju last Slovencev, kolikor so last Slovencev razne cerkvne in šolske dvorane v Ameriki in Kanadi. Pa Slovenci tam gori izdajajo sto in sto tisoče dolarjev, da jih imajo in vzdržujejo za svojo uporabo. Dokler je kaj Slovencev, tako dolgo je vse to toliko kakor njihovo. Kadar Slovencev zmanjka — well, ko jih ni več, kako naj odločujejo, čigavo bo?

Upam, da se bo kmalu dovolj jasno pokazalo, kako koristno je, da imamo vsaj to skromno središče za Slovence v Sydneju. Marsikaj se bo dalo osnovati, kar bi

drugače ne bilo mogoče. Zato se zanesemo, da darovi ne bodo izostali, zakaj čeprav se bo DOM do neke meje sam vzdrževal, bo le navezan tudi na podpore. Če Bog da, se bo v njem marsikaj napravilo, kar ne bo donašalo finančne koristi, ampak bo narejeno v blagorodjakov brez pričakovanja plačila. Pa o tem več pozneje.

Prej omenjena pisma s prošnjami za denarno pomoč smo razposlali samo na rojake in rojakinje države N.S.W. Toda morda se bodo našle dobre duše tudi drugod, ki bodo doprinesle svoj prispevki. Zato sem na tem mestu nekoliko več povedal o našem Domu za vso javnost. Saj bo tudi od drugod marsikdo prišel na obisk in se bo po domače počutil pod našo streho. Sicer pa mora polagoma priti do tega, da se bo tudi drugim naselbinam kaj takega posrečilo. Takrat bomo tudi mi po svojih močeh pomagali, posebno še, če bomo mogli reči: Saj samo hvaljeno vračamo, kar smo prejeli v času potrebe.

Slovenskemu Domu v Sydneju in vsem, ki ste in boste pri njem udeleženi: Srečno novo leto 1957!

—P. Bernard Ambrožič.

NAŠI MALI PIŠEJO

MIKLAVŽU

Dragi sv. Miklavž:

Mi se učimo, kolikor moremo, teh lepih pesmic, ki ste nam jih poslali. Moja sestrica je v bolnici, tudi njej sem nesel, da se uči. Mi se zelo veselimo Tvojega prihoda in zelo težko čakamo na tisto nedeljo. Samo z upanjem, da se ozdravi moja sestra. Na svidenje 9. decembra — Marijan in Silvia Glajnarič.

Dragi Miklavž:

Z velikim veseljem sva prejela Vaše drago pismec in se zanj prisrno zahvaljujeva. Ako nam ljubi Bog da zdravja, se bova prav gotovo odzvala Vašemu povabilu. Jaz Robert sem komaj danes zapustil posteljo, ker sem imel ošpice. Upam, da jih Karli ne bo dobil. Dragač nam gre dobro. Torej, če Bog da zdravja, se bomo kaj pogovorili na dan 9. decembra. Najlepše pozdrave od Vaših Roberta in Karlija Horvat.

Dragi sveti Miklavž:

To je moje prvo pismo, ki Vam pišem v odgovor na Vaše, ki sem ga vdobil pred dnevi. Lepa Vam hvala za povabilo na Vaš obisk v Sydneju. Mi bi tudi zelo radi prišli, ampak nismo še prav gočivi, ker ne vemo, če bomo mogli. Na vsak način sta nam ata in ma-

ma obljudila, da bomo storili vse mogoče za priti.

Vesela sem bila pesmic, ki ste jih poslali. Več od njih že znam iz glave. Mislim, da boste zadovoljni, če Vam povem, da se vsak večer učimo tudi čitati in pisati slovensko, nazadnje pa zapojemo in je res lepo slišati. Pojemo kot pravi zbor. Jaz pojem sopran, mama alt, Slavko meša, ata pa bas. Še Vam bi ugajalo, če bi nas slišal. Najlepše zapojemo: Hej Slovenci, Sem slovenska deklica, Čuk se je oženil, En hribček bom kupil, Jager gre na jago, Moj očka ima konjička dva. Znamo tudi dosti svetih pesmi. Tudi v šoli smo pridni in nune nas imajo rade. Jaz in Slavko dobimo vse prve nagrade.

Dragi sv. Miklavž, če bi slučajno letos ne mogli priti na Vaš obisk, ni treba zameriti. Imamo Vas radi in se večkrat pogovarjamod od Vas. Če Vam bo mogoče, bi Vas prosili, da se oglasite pri nas v Blacktownu, kadar boste hodili mimo. Prosili bi Vas, da pridete čez dan, ne ponoči, ker bi Vas radi videli, kakšen ste, posebno bi Vas rade videle moje sestrice Marija Kristina in Avica.

Prisrno Vas pozdravlja in pričakuje Vaša draga

Slavica Filipčič.

Dragi sveti Miklavž:

Z veseljem sem vdobil Vaše pova-

bilja in pesmi, ki ste jih poslali za se jih naučit. Par od njih znam

SYDNEY!

VABLJENI
k blagoslovitvi

SLOVENSKEGA DOMA

121 Queen Street, Woollahra

Na STEFANOVO, 26. decembra ob 5. pop.

Po končani svečanosti bomo odsli na božicno zabavo v Paddington Town Hall dvorano — dobrih deset minut proc. Udelezite se blagoslovitve v velikem stevilu! Vse popoldne tisti dan bo poslopje odprt za ogled.

Krstili bomo Slovenski Dom na ime velikega Slovence

FRIDERIKA BARAGE

Na svidenje na Stefanovo ob 5. pop.

P. Bernard Ambrožič.

PRVI DAROVALCI ZA DOM

Lojze Kepa	£40-0-0
Janez Klinar	£30-0-0
Mirko Rakušček	£10-0-0
John Porok	£10-0-0
Frank Rom	£10-0-0
Nežmenovana	£10-0-0
Ivan Slavec	£10-0-0
Jožef Simon	£10-0-0
Tone Bezjak	£10-0-0
Lovrenc Trinko	£5-0-0
Tilka Hribar	£5-0-0
Štefan Kočar	£5-0-0
Štefan Močilnik	£5-0-0
Karmel Sedmak	£5-0-0
Nežmenovana	£5-0-0
Dr. Jože Zurec	£5-0-0
Vitomir Miletič	£5-0-0
Lojze Mihič	£5-0-0

Vladimir Menart	£5-6-0
Alfonz Marolt	£5-0-0
Peter Tomšič	£5-0-0
Jakob Tomšič	£5-0-0
Ivan Kobal	£5-0-0
Peter Bizjan	£4-0-0
Franc Danev	£2-0-0
Ivan Klobasa	£2-0-0
Viktor Munih	£2-0-0
John Horvat	£2-0-0
Vera Slavec	£2-0-0
Dr. Zvono Hribar	£1-0-0
Anton Slavec	£1-0-0
Nežmenovana	£1-0-0

Bog obilno povrni tem in tistim, ki bodo posnemali dober zgled prvih darovalcev.

Sprejemamo kajpada tudi brezobrestna posojila, toda kot je bilo povedano v pismu, teh ne objavljamo, razen če bi kdo zahteval.

SLOVENSKI GAJ

Slavica in Slavko
sta šla gor na hrib
iskat čisto sveži
studenc za pit.

Prišla sta pod griček,
našla lep potocek,
med cvetjem, zelenjem
prekrasni kotiček.

Na desni in levi
vse bukve zelene,
vse živo na vejah:
vse ptičke rumene.

Kanarčki in slavčki,
škrjančki in kosi,
in šoijke, kljunači
ter mal-mali pavčki.

Tam zgoraj v bržini
sta našla korito
izpod stare bukve
okrog vse napito.

Veselo skočita
k bistremu izvirčku.
Čez čas spet domov
vsota srečna hitita.

Slavko in Slavica Filipčič

ADELAIDE

Zadnji hip je prisla se ta napoved:

BOZICNA SV. MASA bo pri Vas na
sveti dan 25. dec. ob 4. uri popoldne in
sicer v Sacred Heart Church, Hindmarsh.
Bozicne pesmi! Pred maso priloznost za
spoved. Povejte drug drugemu!

KRIŽEM AVSTRALSKIE SLOVENIJE

NEW SOUTH WALES

Kulnura: V pričakovanju svete noči pišem. Zdrznem se: Ali ne bo prav tako kot je bila doma nekoč? Pogled odtrgam od jaslic in se ozrcim. Par ljudi stoji ob meni, v očeh solze! Molče—brezdomci — si stisnemo roke. Nekdo, ki je klub ganjenosti še zmožen, da govori, se oglaši: Ali ni to vse tako, kot je bilo doma v rojstni hiši za mojih mladih dni? Prav jasno začutim, da ne bom sam. V tistem trenutku bodo stali ob meni vsi, ki so nekoč z meno slavili sveto noč. Mogoče krije mnoge že zelena ruša, Bog ve kje in kod, pa so vsi z menojo nočoj le ena duša.—Vsem bralcem MISLI, posebno našim duhovnikom, vesle božične praznike in blagoslovljeno novo leto 1957. — *Ivan Šepetauc.*

Tumut Pond: Posebnih novic ne vem pisati. Saj veste, da se pri nas malo zgodi, nasprotno pa težko čakamo vsak mesec, da pridejo MISLI in nam kaj novega povedo. Vreme imamo nezanosno. Prve dni novembra je precej snežilo, sneg sicer ni obležal, drugače je pa prav zimsko mrzlo. Tukaj je vsega skupaj kakih 10 Slovencev zaposlenih. Mnogokrat smo se že pomenuvali o prihodnjem Božiču in zabavi v Sydneu. Bojimo se, da

naslov: *Zvonimir Hribar, 30 Urana Road, Albury-Lavington, N.S.W.*

Sydney.—V Novembru so v družini Dušana Saksida in žene Milke krstili prvega sinčka na ime Denis. Poročila sta se Leopold Urbančič in Jožica Petrovčič. Čestitke vsem imenovanim—**Kroničar.**

Junction Shaft: Prejel sem novembarske MISLI na svoj novi naslov. Imajo lepe članke, samo eno sem pogrešal, nič ni bilo v njih o prazniku vseh svetnikov in vernalih duš. To mi ni bilo všeč, pa drugič kaj o tem objavite. Tukaj živim v pravih puščavah, komaj 100 metrov pred sabo, ker smo med hribi. Vseh nas je kakih 650 delavcev, od teh 17 Slovencev. Ne moremo priti dosti skupaj, ker delamo rezlične šihte. Večina dela v tunelu, ki bo 14 milj dolg. Delo vodi neka ameriška firma. Ob nedeljah nam prihaja maševat duhovnik iz Coome, od katere smo oddaljeni približno 73 milj. Imamo tu večkrat tudi sneg, kar nas živo spominja na domovino okoli Božiča, ko smo iskali mah za jaslice pod snegom. Našel sem že nekaj dobroih prijateljev, ki se včasih snidemo in pogovarjam o domačil šegah in navadah. Pozdrav vsem poznanim in na svidenje v Sydneu za Božič. — *Stanko Šučteršič.*

že nekaj mesecev noči padati dež, pa seveda hišica ne more zrasti. O, bo že prišel dež in potem bo hišica začela rasti, tako si mislim. Če pa tudi po dežu ne bo rasla hišica, bom pa svoj zemljico s trticu zasadil in bom pel tisto znano: En hribček bom kupil,

bom trte sadil,
prijatle povabil,
pa sam ga bom pil.
Sladko vince pití,
to me veseli (saj se Vinc kličem!)
dobre volje biti
svoje žive dni, brez vseh skrbi,
to me srčno veseli.

Konjički škrbljajo, ker vozjo težko,

**ker vince peljajo, k' je močno
sladko.**

Vinc Rebek.

Mt. Isa: Dragi fantje in dekleta, oprostite mi, da se kot fant in to ne več tako mlad, pač pa strokovnjak za ženska vprašanja, vmešavam v Vaše klofute, ki ste jih izmenjali v teknu leta v naših MISLIH.

Predvsem prosim, da si teh vrstic ne prisvajajo tisti, ki se jih ne tičejo, saj je dovolj takih, ki se jih.

Torej pričenimo! Že v Evropi, ni važno, v kateri državi se je godilo, je bilo približno tako kot bom povedal. Jaz se sicer s tem športom nisem ukvarjal, zadovljil sem se z opazovanjem drugih. Mnogo naših deklet je zapuščalo svoje fante (v kolikor so jih imele) na račun bogatih avstralskih farmerjev. Približno iste načrte so imeli tudi nekateri naši fantje. Tudi oni so mislili, da jim bodo padale Avstraljanke same v naravo. Končno smo prišli v Avstralijo. Dekleta so se takoj prilagodila avstralski modi, zarobila so si z barvico vse robe svojega telesa in oborožene s to krasoto so se spustile na lov za srčno bodočnost. Tudi fantje so se oborožili in odšli na lov z istim ciljem. Za njihov uspeh, kolikor ga je bilo, pa ne gre Zahvala orožju, pač pa globokemu žepu. Tisti, ki v svojem lovu niso imeli sreče, so se polagoma vrnili na domače polje.

Dekleta očitajo fantom: Vi nas nočete, zato hodimo z drugimi. Po istih notah pojejo tudi fantje dekletom. Jaz si ob teh obožbah mislim, da imajo vsi prav, dekleta in fantje. Trdno sem prepričan, že bi imela avstralska dekleta enako ljubezen do naših src kot jo imajo do naših žepov, bi našim Mickam ostal samo še kakšen krivonos Janecek, vse ostalo bi se potujilo. Da je tako, to vemo vsi. Da bi se pa stvari obrnile na bolje, je treba zdravil, to pa zlasti za fante, ki so trenutno najbolj prizadeti. Recept: opustite alkoholne piače, opustite vse hazardne igre, obiskujte pogosto banke, končno pa — in to je tudi precej važno — ostrižite na balin vse Italijane, kjerkoli se pojavit! Videli boste, da uspeh ne bo izostal. To svetujem fantom, sam pa pri teh ceremonijah nisem prav nič prizadet, čeprav nosim hlače. Videli boste, da uspeh ne bo izostal.

To svetujem fantom, sam pa pri teh ceremonijah nisem prav nič prizadet, čeprav nosim hlače. Videli boste, da uspeh ne bo izostal. To svetujem fantom, sam pa pri teh ceremonijah nisem prav nič prizadet, čeprav nosim hlače. Videli boste, da uspeh ne bo izostal.

Ravenshoe: Spoštovane MISLI! Čeravno smo pri nas bolj tihi, izgubljeni še nismo. Skoraj zavidamo rojake, ko beremo v našem glasilu o njih. Od vseh strani je slišati veselje, kjer so le trije Slovenski skupaj. Pri njih so potice, domače klobase in take reči. Leta naš kotiček je tisti kraj, kjer j e Bog imel že prazen žakelj. Pa strah nas vseeno ni tu gori v severnem Qldu. Živimo tudi tu še kar po primorsko. Pokličemo soseda kar skozi okno: Vinc, pridi, večerja je gotova! Polenta in golaž in domača solata. Tako so naši Primorci delavcem pripravljeni večerjo. Zalili so jo z vinem, tukaj je pa za zavljivanje črna kava. Hvala lepa za družbo, Vinc! Bog ohrani, Bog obvaruj nače lepe slovenske navadice! — *Družina Brezavšček.*

Brisbane: Z našim društvom "Planinka" gre kar dobro naprej. Na zadnjem sestanku sem predlagal, da bi drug sprejel mojo vlogo, pa so bili vsi mnenja, naj obdržim še nadalje. Vdal sem se in bom držal do aprila, ko bo občni zbor. Moj predlog, naj se osnuje odbor za prosveto, je bil pa sprejet in tako smo odbor pomnožili. Vse nas je zdaj v odboru petnajst. Bog daj, da bi ostalo med nami tako lepo soglasje kot se je pokazalo na skupščini. Po končanem programu smo imeli pevske vaje za slovensko službo božjo. Jaz sem vesel, da sem se rešil večinoma vsega dela za prireditve, saj mi je ostalo še dosti drugega. Ko se bo vsak na novo izbranih privadol svojem delu, bo šlo vse lepo naprej. Prva zabava, ki smo jo imeli pod vodstvom razširjenega odbora, je jako lepo uspela. Pogrešali smo le slovensko petje, pa je bilo zato pri službi božji. Ko so šla ven vabila za zavavo, je bilo tudi priloženo vabilo k drugi slovenski službi božji, ki bo tretjo nedeljo v novemburu. Pevske vaje zanjo imamo po enkrat na teden. — Tako je z nami v Brisbane. Upam, da bomo mogli kmalu pokazati še več uspehov. Predlagal sem tudi, da si ustavimo knjižnico. Vse kaže, da si jo bomo omislili in bodo s tem dobili naši ljudje v roke kaj primerrega slovenskega čtiva. Najlepši pozdrav vsem! — *Stanko Sivec.*

WEST AUSTRALIA:

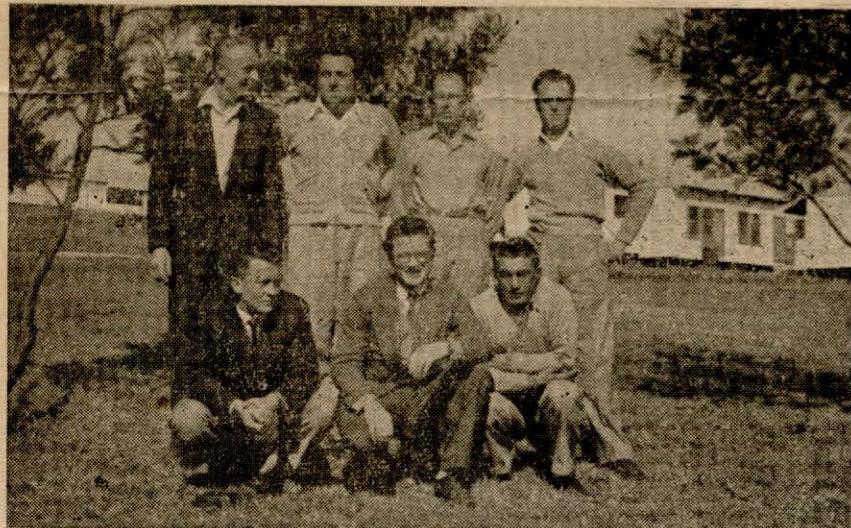
Perth.—V soboto dne 24. novembra se je poročil Jože Zigmund, doma iz Notranjske, z Nado Vukovič, ki je doma iz Dalmacije. Poroka se je vršila v župni cerkvi v Gosnells-u blizu Pertha. Jože je že več let samostojen in uspešen "taxi driver". Med Slovenci in tudi Avstralci uživa ugled kot zelo delaven in pošten mož. Čestitamo in vso srečo želimo.—Prijatelj.

Voscila za Božic in novo leto
vsem poznanim rojakom v biližini. Poljanske doline nad Skofjo Loko.

Družina Paulin, W.A.

SOUTH AUSTRALIA:

Ottoway: Na misijonsko nedeljo so v družini Mimice Božanič krstili prvega ljubljene sinčka. Dobil je ime Peterček. Botrovala sta Ivanka Mohor in Anton Jesenko. Po krstu smo se zbrali pri Peterčku doma in mu vočili vse dobro, pa seveda tudi staršem.—**Poročevalec.**

Dec. 1956

Skupina naših „Kumovcev“

najbrže ne bomo mogli priti, ker bo naš božični odmor trajal samo od 20–27 dec. Na vseh projektilih ameriške firme bodo imeli enako kratek dopust. Računam, da je pri 4 projektilih kakih 30 Slovencev zaposlenih. Če nas ne bo, se bo precej poznalo, kaj? — *Jože Pliberšek.*

Albury-Lavington: Argentinska Kulturna Akcija me je naprosila, da bi prevzel poverjeništvo za Avstralijo in skušal pozanimati tukajšnje Slovence za njena dela. Tako bi razbremenil naše duhovnike, ki so doslej tako ljubezno opravljali to delo. Rad sem sprejel ponudbo, ker se dobro žavedam, da bomo dosegli kak uspeh pri skupnih dobroih podjetjih samo, ako smo vsi pripravljeni pomagati. Pošiljam poseben članek o delu Kulturne Akcije in prosim, da ga objavite v božični številki MISLI. Spodaj zapisište, da sem prevzel poverjenišvo in naj se v vseh zadevah Katoliške Akcije obražajo

QUEENSLAND

Ravenshoe: Ker sem tudi jaz od letos naročnik MISLI, moram kaj napisati, da bo za božične praznike kaj branja. Najprvo moram povedati, da smo imeli v tem našem majhnem mestecu sv. misijon. Jaz sem pridno hodil k pridigam, pa nič razumel, ker sem šele malo časa tukaj in angleško še ne vem. Toliko sem pa le razumel, da je misijonar rekel: Pridite vsi k spovedi in sv. obhajilu. Pa kako bom šel, sem si mislil, ko nobene besede ne znam, moliti pa še posebno ne. Potem sem pa zvedel, da misijonar razume nekaj po italijansko. Šel sem k spovedi v tem jeziku, molil sem pa po slovensko, kakor me je moj rajni oče naučil. Tako sem prav lepo opravil in je bil misijon tudi zame. Zdaj pa nekaj drugače. Tukaj sem si kupil nekaj zemlje, dva bloka, kakor rečejo tukaj. Rad bi imel na tej zemljici svojo hišičo. In grem vsak dan pogledat, če že raste iz zemlje. Nesreča je ta, da

Z VSEH VETROV

PREŠERNOVE PESMI v angleščini še vedno doživljajo velik uspeh. Izšle so v Londonu pred dvema leti, letos pa pripravljajo že tretje izdanie, ki je zdaj verjetno že na trgu. Pri prevajanju je sodeloval cel štab angleških in slovenskih prevajalcev, gotovo je pa imel levji delež pri tem delu dr. Janko Lavrin, naš belokranjski rojak in bivši profesor za rusko književnost na univerzi v Nottighamu. Zdaj pripravlja isti ljudje "Antoligijo slovenske lirike" v angleščini. V njej bodo zastopani pesniki: Prešeren, Jenko, Levstik,

Presernov sosed Sv. Marka

Štritar, Gregorčič, Murn, Kette, Cankar, Župančič, Gradnik, Kosovel, Seliškar in drugi. (Klic Triglava.)

ALI JE BIL TESLA HRVAT? Beremo v Klicu Triglava, da je pisal Ameriški Hrvatski Glasnik: "Ves srbski tisk in srbska propaganda v ameriških časopisih se trudi, da bi na veliko falzificirala poreklo Nikole Tesle. Srbski časopisi in, na žalost, veliko število ameriških listov pišejo, da se je Nikola Tesla rodil v Srbiji. Vsi vedo, da se je veliki Tesla rodil v Smiljanu, kotar Gospic, Hrvatska ... Sam Nikola Tesla je za časa svojega življenja večkrat napisal in izjavil: Jaz sem Srb, toda Hrvatska je moja domovina".

ZORMANOV DAN so praznovali Slovenci v Clevelandu dne 30. septembra. Slavili so pesnika in pevca Ivana Zormana, ki že blizu pol stoletja "nosi plamenico slovenske besede in slovenske pesmi med ameriškimi Slovenci". Pevski zbor: Glasbena matica, Planina, Slovan in Triglav so se združili za skupni koncert. Velika dvorana Narodnega Doma je bila nabito polna. Ves spored je bil sestavljen zgolj iz Zormanovih pesmi, skladb in priredb. Vodil je ves spored g. Tone Šubelj. Med udeleženci je bil tudi guverner države Ohio, Frank Lausche, velik prijatelj pesnika Zormana.

FRANK LAUSCHE, brez dvoma najbolj znani ameriški Slovenec, se pri letošnjih volitvah ni več

potegeval za čast guvernerja države Ohio. Pet terminov v tej službi mu je menda zadostovalo. Pač pa je kandidiral za zveznega senatorja in bil tudi gladko izvoljen. Kandidiral je na demokratski listi. Čeprav je država Ohio kot celota v republikanskem taboru in je imel zoper sebe močnega republikanskega kandidata, je prodrl in postal demokratski zvezni senator v Washington. Tednik TIME k temu pristavlja: Lauscheta v Ameriki nima nihče rad, razen — ljudstva, ki glasuje zanj, pa naj kandidira za katerikoli urad. Naše mnenje pa je, da bo Frank čez štiri leta postal Predsednik Združenih Držav.

DRUŽBI SV. MOHORJA V CELOVCU se je posrečilo, da so odšle razne stranke, ki so stanovale v družbini glavnih hiš, Viktringer-ring 26, in se je mogel izpraznjeni prostor porabiti za dijaški internat. Bilo je nujno potrebno, da je prišlo do internata, zakaj brez njega bi bilo v Celovcu premalo dijakov in dijakinj za slovensko gimnazijo. Glavna zasluga za ustanovo internata gotovo gre dr. Hornboecku, ki je vse storil, da se je internat osnoval. Letos imajo na stanovanju in hrani 24 fantov in 30 deklet. Treba bo še veliko truda, da se večjemu številu slovenske mladine omogoči študiranje v Celovcu.

BARAGOV DOM se bo imenovalo novo kulturno središče, ki ga snujejo Slovenci v Clevelandu. V ta namen so osnovali zadružno (korporacijo), ki je imela svoj ustanovni občni zbor 7. Oktobra letos. O potrebi take ustanove so že dolgo razpravljali, zdaj se ima ureničiti. Vsak Slovenec, ki živi v Ameriki, lahko postane delničar in tako solastnik BARAGOEGA DOMA, če kupi delnico za \$25.

VAS KRČANJE je najbolj severna točka na Koroškem, kjer še govore slovensko. Vas je letos dobila novo šolo in jo odprla s primernimi slovesnostmi. Cerkveni in svetni del slovesnosti, oba sta se vršila v obeh jezikih, nemščini in slovenščini. Slovenski otroci so lepo nastopili na akademiji in vsem navzočim dokazali, da slovenski rod na tej zemlji še ni izumrl. Šolska kronika ve povedati, da je bil pouk v tej vasi prav od začetka šole (1. 1881) dvojezičen, razen med jugoslovansko okupacijo po prvi vojni, ko je zavladala zgolj slovenščina, in med hitlerjansko okupacijo, ko je imela veljavno samo nemščina ...

NEZNANE INDIJANCE so šli študirat iz Argentine v Paraguay. Pokrajina se imenuje Severni Chaco. Doslej učenjaki poznajo le nekaj imen teh indijanskih rodov, način njihovega življenja je še popolnoma nepreiskan. Za nas je ta ekspedicija zanimiva zlasti zato, ker načeluje Slovenka, dr. Branka Sušnik. Kdor pozna knjigo ZBORNIK Svobodne Slovenije, pozna tudi ime Branke Sušnikove in vsaj nekoliko ve, kaj ta odlična Slovenka ve povedati svetu o neznanih Indijancih.

Bozicna in novoletna voseila posilja vsem rojakom in odjemalcem

JOŽA VORŠIČ

19 Belgium Str. AUBURN — Tele. YX 8523

ki Vam lahko ob vsakem casu dostavi vsakovrstne električne predmete vključno televizijo, peci, radioaparate, hladilnike itd. pod pogoji, ki Vam bodo lahko sprejemljivi.

AVSTRIJSKI ZGODOVINARJI so imeli v Celovcu stanovsko zborovanje. Na shod so prišli tudi zgodovinarji iz Nemčije, Rusije in ostalih evropskih dežel. Slovence je zastopal Boris Orel iz Ljubljane in imel predavanje o poljedelskem orodju v Sloveniji. Učenjaki so si poleg drugega ogledali dela na Magdalenski gori, kjer izkopujejo sledove stare rimske kulture. Spominjali so se tudi koroških slovenskih zgodovinarjev - samoukov Urbana Jarnika in Matije Majarja.

PROIZVODNJA SVINCA in cinka v Jugoslaviji. Iz poročila, ki prihaja iz Beograda, izvemo, da zavzema Jugoslavija drugo mesto v Evropi (na prvem mestu stoji Sovjetska Zveza) in sedmo mesto na svetu kot proizvajalka svinca. V proizvodnji cinka pa zavzema Jugoslavija peto mesto med evropskimi državami in sedmo mesto na svetu. V Jugoslaviji pridelajo približno 80.000 ton svinca in

30.000 ton cinka na leto. Do leta 1949 sta ves jugoslovanski svinec in cink prihajala samo iz rudnikov v Trepčah, v Mežicah in v Zlatovem. Toda pozneje so začeli kopati svinčeno rudo v rudniku pri Kopaoniku; v letu 1952 pa so so odprli nekaj novih rudnikov svinca v Srbiji in rudnik Šuplja Stena v Črni Gori. Razen tega pa so odkrili novo ležišče svinca v Trepčah. V tem kraju so tako povčevali in izboljšali rudniške naprave, da morejo sedaj izkopati do 30.000 ton svinčene rude dnevno. Jugoslovanska vlada je potrošila velike vsote denarja za izboljšanje obeh rudnikov v Mežicah, kjer so zvišali dnevno proizvodnjo svinčene rude od 500 na 2000 ton. Velik uspeh so dosegli tudi z modernizacijo čističnih cinkov v Celju in Šabcu. V Celju so letno proizvodnjo cinka povečali od 5000 na 15.000 ton. V Šabcu pa grade topilnilo, v kateri bodo izčistili z elektrolizo do 12.000 ton cinka na leto.

SEDAJ I-C-E-M, NEKDAJ I-R-O

Večini naših bralcev je še v dobrem ali slabem spominu begunška organizacija IRO. Manj jim je znan ICEM, ki je pred nekako petimi leti nasledil IRO. Te štiri črke pomenijo: International Committee for European Migration. Po naše: Medvladni Odbor za izselitev iz Evrope.

ICEM ima svoj glavni stan v Genovi, Švica.

Nedavno je objavil, da je v času svojega obstanka poslal preko morja pol milijona beguncev. Od teh jih je sprejela Avstralija 153.000, ZDA 105.000, Canada

80.000, Argentina, 60.000, Brazilija 52.000, Venezuela 2.000.

Odšli so iz naslednjih dežel: Iz Italije 165.000, iz Nemčije 155.000, iz Avstrije 47.000, iz Grčije 38.000, iz Nizozemske 38.000.

ICEM upa, da bo mogel svoje delo še dolgo opravljati. Sestavlja ga 27 držav, ki tudi prispevajo v njegovo blagajno.

Na letošnjem letnem zborovanju so zastopniki teh držav izmed sebe izvolili nekak ivršni odbor, ki ga sestavlja pet držav: Australija, Brazilija, Italija, Nizozemska in Združene Države Amerika. — News Bulletin.

SPOZNANSTVO!

Sem poštena, rada vesela, Slovenka 36 let, ali sama se večkrat dolgočasim. Zato bi želela spoznati poštenega slovenskega fanta, dobrega karakterja, približno mojih let in ne preveč ljubitelja kozarca. Toda ne bi se rada selila iz West Australije. V poštev pridejo le resne ponudbe s pravim naslovom.

Mrs. A. Wrhovski
82 Gallipoli St.
Rivervale-Ptth, W.A.

Lectovo srce iz Wollongonga.

KARL BEZJAK, 124 Cumberland Rd., Auburn, NSW voseva vsem rojakom vesele bozicne praznike in veliko srece v novem letu.

Izpod Triglava

V PETIŠOVCIH (Prekmurje) je neprevidnost tirjala življenje cele družine. Janez Bencik se je s svojo družino selil v novoizgrajeno hišo, ki je na svojo roko vanjo napeljal cevi za plin iz sosednje hiše. Delo ni bilo strokovno v redu in cevi so puščale plin metan. Zvezcer je žena prizgala svetilko, v kateri je namesto petroleja gorel gazolin. Hipoma sta se pomešala metan in gazolin — nastala je strašna eksplozija in novo hišo je končal požar. Zaradi strahotnih opaklin so v bolnišnicah potem kmalu pomrli otroci in starši, vseh skupaj sedem.

V HRUŠEVKI so se družini Štrajhar rodili trojčki. Poprej je bilo že pet otrok. Gotovo velike skrbi za staršel Javnost se je zavzela zanje in družina je dobila lepo pomoč. Najprej so mater z otroci prepeljali v oskrbo ljubljanske porodnišnice, nato so začeli prihajati darovi, posebno v blagu, pa tudi v denarju toliko, da je družina mogla misliti na nakup še ene krave, zakaj ena krava res ni imela dovolj mleka za družino z osmimi otroki.

V SOTESKI pri Bleju ustvarjajo milijone iz nič, ve povedati poročilo v ljubljanskem dnevniku. Izdelujejo lesno moko v tovarni, ki je v preteklih mesecih začela obravnavati. Moko delajo iz oblancev in žaganja. Lesno moko uporabljajo za proizvajanje linoleja, kot čistilno sredstvo v industriji kož, za fino poliranje kovin in mnogo tega. Napoved pravi, da bo tovarna vsako leto zaslužila 180 milijonov din.

„ZEKSARICA“, pozneje Šestica, je bila od nekdaj ena najbolj popularnih gostiln v Ljubljani. Konkurenco ji je delal kvečjemu „Figovec“, ki se je moral umakniti nadavno tega novim in večjim poslopjem. Šestica stoji še danes in še zmerom opravlja gostilniški poklic, čeprav v okoliščinah, ki odgovarjajo „današnji stvarnosti“ v komunističnem redu. Še v Prešernovih časih je bila Šestica bolj ob robu Ljubljane, v Valvazorjevih se je pa smatrala celo za bolj ali manj kmečko hišo. Danes je seveda Šestica prav v središču mesta. Da je ni zadela usoda „Figovca“, se ima zahvaliti bolj ugodni legi in dejству, da ni zgolj pritlična zgradba.

MIRNA GORA v Beli Krajini velja za „biser Dolenjske“. Je lepa razgledna točka, ki ima pod seboj vso Belo krajino, na levi se kažejo Gorjanci, na desni bajeslovni Klek. Vse okrog je tak mir, da le redko kje naletis nanj. Le tu pa tam prekine ta planinski mir lajanje srnjaka. Lovci vedo povedati o divjih prašičih, medvedih in volkovih v bližnjih gozdih. Na Mirni gori so zgradili planinski dom, pa turisti ga baje le malo obiskujejo, bolj vedo zanj lovci, ki pri-

Sem slovenska deklica.

hajajo trebit okraj nepotrebne divjačine.

NA PTUJU ob Dravi je mlad fant zagrešil gnusen zločin. Bilo je prve dni avgusta v samostanu očetov minoritov. Zvezcer se je skril v gvardijanovi sobi pod posteljo in ponoči med spanjem s sekiro ubil gvardijana, patra Goloba. Zločin je seveda razburil vso okolico blizu in daleč, odjeknil je tudi preko državnih mej. V Avstriji so razni listi spravili ali vsaj skušali spraviti ta zločin v zvezo s političnimi razmerami v Sloveniji in so ga naprtili režimu in njegovi gonji zoper duhovščino. Vendar vsaj v tem primeru to ne bo držalo. Nesrečni zločinec se je hotel samo polasti denarja, ki ga je imel p. Golob shranjenega pri sebi, v glavnem od miločnine na dan porciunkule. Kolikor vemo, je sodišče delalo nepristransko in prisodilo zločincu pravično kazen.

V OLIMJU na Štajerskem je star mogočen grad, ki je zaslovel po vsej srednji Evropi. V pritličju grajskega stolpa je prostor, ki je služil do 1. 1782 kot samostanska lekarna. Stene te bivše lekarne so poslikane z izredno lepimi freskami, ki so nastale nekako v letu 1740. Slikar je bil Tirolec Ivan Ranger, organizator takozvane „pavljinske slikarske šole“, ki je zapustila veliko umetniških sledov v tistem delu Slovenije. Omenjene freske so bile močno začernele in pokrite z razno umazanijo, pa sedaj se je zavzel zanje Zavod za spomeniško varstvo in začel z restavriranjem. Freske predstavljajo motive iz medicine in farmacevtike in so tako zanimive, da je glas o njih segel že daleč po Evropi. Pričakujejo v kratkem veliko število obiskovalcev iz raznih držav, ki si želijo to redkost ogledati.

HALOZE si obetajo zbljazanje z ostalim svetom in velik gospodarski podvig, kadar bo skozi njihove kraje stekla nova železnica, ki naj bi bila v zvezi s progo Maribor-Zidani most. Ni še dognano, kod naj železnica teče, imajo več načrtov, pa se za nobenega še niso končno odločili. Najbolj verjetno se zdi trasa, ki predvideva tri predore. Največji od teh bi tekel pod Donačko goro do Soperc, dolg 1800 m. Dva manjša bi bila med Dravinjo in Pragerskim.

VAZNO!

VAZNO!

V Melbourne-u izhaja na osmih straneh, ki se imenuje THE CATHOLIC WORKER. List obravnava socialna in gospodarska vprašanja s krscanskega stalisa. Celoletna narocnina za list je samo SEDEM silingov. Kdor zna citati angleško in se hoče boriti proti komunizmu, naj cimprej naroči ta izvrstni list! Vsem rojakom is rojakinjam ga toplo priporocamo. Naslov je: THE CATHOLIC WORKER, 379 Collins Street, Melbourne, Victoria.

ALI BODO NA KRASU ZRASLI GOZDOVI?

(Porocilo iz domovine.)

SKORAJ se ne zavedamo več, da so na kraških goličavah, ki jih zdaj po večini pokriva le tenka plast prsti, nekoč rasli bujni gozdovi. Bilo je to pred stoletji. Kjer je zdaj kvečjemu nekaj bornih grmičev, so takrat vladali krasni hrasti z bogatimi zakladi lesa.

Tujec se je polakomil tega bogastva, domačin ga ni mogel braniti. Na račun Kraševcev so Benetke doble svoje hrastove temelje. Kraška hrastovina je morala služiti tujcu, da si je izdeloval trgovske in bojne ladje. Najlepši gozdovi so padli in kraški svet se je spremenil v pustinjo. Iz tistih časov imamo zapisno v dnevniku neznanega gozdarja: Po poboju Sabotina so rasli najlepši gozdovi. Leta 1820 so tudi na tem področju gozdove do golega posekali... Na teh posekah se je potem paslo veliki število koz. Že v nekaj letih so pa koze uničile zadnje rastlinstvo, da odslej niti koze niso mogle več dobiti kaj pod zobe.

Golo skalovje se je čez dan in v teku poletja močno segrevalo, po noči in pozimi pa ohlajalo, da so nastale med morjem in Krasom velike razlike v temperaturi. Zaradi teh se je porajala silna kraška burja, ki je odnašala zadnjo mrvice zemlje. Kraševci so bili od leta do leta v težjem položaju. Svoje majhne njivice in košenice so pred burjo zagradiли s kamnitimi zidovi in si na ta način skušali ohraniti vsaj zaplate rodovitne zemlje.

Potrebo po pogozdovanju in zboljšanju kraškega sveta so najprej spoznali Tržačani. Prišlo jim je v zavest, da bi gozdovi zmanjšali silo burje in omilili ostro podnebje. Že leta 1842 so začeli s pogozdovanjem tržaške okolice, uspeha pa ni bilo, ker se na tako delo niso dovolj spoznali. Kljub neuspehom niso opustili načrta. Leta 1852 je občinski svet izdal načrt za pogozditev polovice vseh kraških pašnikov v teku naslednjih 30 let. Vse preostale pašnike pa naj bi v tem času zboljšali na ta način, da bi nasadili nanje drevesa listavce bolj na redko. Ta drevesa naj bi varovala pašnike pred burjo, travo pod seboj pa pred sušo.

Prvi uspehi tega podjetja so se pokazali v dobrih petih letih v okolici Bazovice. Poskus z črnim borom je dobro uspel, čeprav ta dre-

vesa niso poprej nikoli rasla na Krasu. Leta 1865 se je zavzelo za pogozdovanje Krasa „Kranjsko-primorsko gozdarsko društvo.“ Vzbudilo je veliko zanimanje za stvar. S posebno resolucijo je predlagalo, naj bi pogozdene površine za nekaj let oprostili davka, pogozdovanje naj vodijo iskušeni strokovnjaki, pomaga naj pa pri tem delu vsa država. Nekaj pozneje se je osnovala posebna „Komisija za pogozdovanje Krasa“. Sestavljeni so jo dobri gozdarski strokovnjaki. Od 1.1887 do 1911 so no Krasu zasadili do 47 milijonov sadik, poleg tega nad 3,000 kg. semena... To je bila zlata doba kraškega pogozdovanja. Iz te dobe izvira 2657 ha borovih gozdov na Krasu. Prva svetovna vojna je začeto delo prekinila, po vojni je je Kras padel pod Italijo, ki je je le malo storila za rešitev Krasa.

Ko je po drugi svetovni vojni Kras spet dočkal združitev z ostalo Slovenijo, v danih okoliščinah ni mogel upati na takojšnjo pozornost novih gospodarjev. Vprašanje slovenskih gozdov se je pojavljalo širom po Sloveniji, Kras sam je bil le eno med njimi. Manjkalo je strokovnjakov, manjkalo je organizacije, manjkalo kreditov, manjkalo volje. Niti ni bilo jasno, kdo je poklican, da da pobudo za pogozdovanje Krasa. Komunisti so leta in leta eksperimentirali z organizacijskimi oblikami v vsem gospodarstvu, kakor pač tudi v ostalih panogah svoje politike. Kar je bilo lani uveljavljeno, so letos zavrgli in poskusili na drug način. Tako ni moglo priti do resnih podvzetij ne tu ne tam.

V letošnjem letu vendar kaže, da bo bližnja bodočnost prinesla nekaj resnega. Obetajo, da bo v najkrajšem času ves slovenski Kras dobil enotno organizacijsko obliko za pogozdovanje in vsestransko zboljšanje svoje površine. Baje imajo zdaj že tudi dovolj strokovno izobraženih delavcev, ki bodo zadevi posvetili vso potrebno pozornost. Hvalijo se, da bo po tako kruto prekinjeni „zlati dobi“ v letu 1914 zdaj nastopila „briljantna doba“ v pogozdovanju Krasa. Res so po poročilih v letošnji pomladi zasadili 2,400,000 sadik in nasejali nad pol drug tisoč kg. semena. Uvajajo tudi nove drevesne vrste, boljše od črnega bora, ki bodo hitreje kot bor gnojile in izboljšave kraška tla.

Slovenci

v Perthu in okolici!

Kupujte vse svoje potrebščine
največji trgovini Zapadne Avstralije

pri BOANS-u

Dr. JURE KOCE

G.P.O. Box 670, Perth, W.A.

Splošna agencija za posiljanje zivil, tekstil, tehničnih predmetov in zdravil v domovino in druge evropske države, posredovanje kreditov, potovanj, poklic svojcev v Avstralijo ter nakup in prodaja his in zemljisce

zeli

vsem svojim strankam kakor tudi vsem rojakom vesel božične praznike in srečno novo leto.

NAUKI SUEZA IN MADŽARSKE

DVA dogodka sta v nedavni preteklosti zamajala temelje svetovnega miru: napad Zapada na Egipt in zasedba Sueza ter protikomunistična vstaja na Madžarskem.

O obeh dogodkih ste mnogo slišali in čitali, tako da ste si mogli ustvariti sodbo sami. Borba okoli Sueza gotovo ni brezpomembna, posebno v času, ko Zapadnjaki izgubljajo svoj vpliv v svetovni politiki. Še pred desetletji sta mogli Francijo in Anglija nemoteno učakovati Arabcem; danes se ti niti za njihove prošnje ne zmenijo. Amerika, ki je mislila, da bo v kalnem ribarila, si je prav tako opekla prste. Sovjeti, s svojo rafinirano politiko in organizacijo arabskih komunistov so edini, ki so med Arabci nekaj dosegli, četudi verjetno manj kot si mislijo. Tako imenovani Orient je bil že od nekdaj poln skrivnosti: od prijaznega nasmeha do bodlaja z nožem je le korak.

Z vse večjim zanimanjem kot Suez, smo zasledovali in sledimo dogodke na Madžarskem. Po delno uspelem "uporu" nacionalnih komunistov na Poljskem, da bi s tem utrdili položaj Kruščeva v

Moskvi, so podobni dogodki sledili na Madžarskem. Kruščev je imel tu nekoliko smole. Pozabil je, da Madžari niso Slovani, in četudi so komunisti, obstaja njihovo bratstvo do Sovjetov le toliko časa, dokler jih kroti knuta. Nagel prehod oblasti od tako imenovanih Stalinovcev na Kruščevce so izrabili protikomunisti in predno so se eni al idrugi komunisti zavedeli, je bila med njimi tretja sila, nevarna tako enim ko drugim. Ob prvih klicih po „svobodni in neutralni Madžarski“ sem se spomnil dogodkov v Celju maja 1945. Po glavnem trgu so se valile pijane množice z rdečimi cunjami označnimi „svobodo narodu“. Vse je kričalo, nihče ni vedel, kje se ga drži glava. Med množico šolskih otrok je bil mlad kričač, ki je neprenehoma razkričaval komunistična gesla. Bil je tako prevzet, da je ravno pred magistratom na vse grlo zakričal: „Živila slovenska protikomunistična vojska: „in pijana množica mu je pritrdila z glasnim „Živel!“ Fant je naredil še par korakov, nato ga je nekdo v angleški uniformi s peterokrakim rdečo zvezdo na kapi poklical iz vrste. Šele takrat so se nekateri

„Elite“**Slovenci v Melbournu in okolici!**

Ne pozabite, da lahko narocite obleko pri slovenskem krojcu. Izdeluje po želji in najnovejši modi obleke za moške in ženske. Ugodne cene, tudi na odpacilo. Nudi vam tudi lepe srajce iz svicarskega blaga, kravate in podobno.

JA4758

JOZEF SERNEL

JA4758

55 BRUNSWICK STREET, FITZROY, MELBOURNE, VICTORIA

High-class Ladies and Gent's Tailor. Exclusive European styles.

zavedeli, kaj se je zgodilo.

Nekaj podobnega je bilo na Madžarskem. Komunisti so dejansko izgubili oblast in le brezobzirni nastop sovjetske vojske je mogel zadušiti borbo protikomunistov. Tisoči so padli, možje, otroci in žene. Mnogo je bilo pisanega o hrabrih borcih Budimpešte, mnogo slik smo videli, celo na televiziji so jih kazali. „Ves svet je bil z njimi“ — le pomagal jim ni nihče. Klanje leta 1945 se je ponovilo. Tokrat je Zapad sicer kričal in sprejemal resolucije, a naredil nič. Kot leta 1945.

Upanje Zapada, da so poslednji dogodki oslabili vpliv komunizma, so prazni. Glavo je treba streti kači, da ne bo več nevarna, ne le odšeipniti rep. V času, ko so Angleži in Francozi dejansko izgubili polovico in še več svojega imperija, so sovjetski komunisti le napredovali in napredujejo še danes. Da nastajajo pri komunistih krize, ni nič novega. Danes na oblasti, jutri v ječi, to so pod komunizmom vsakdanji dogodki. Pri tem ne smemo prezreti, da je vsak nov komunistični oblastnik komunist in verjetno še krutejši in brezobzirnejši od prvega.

Titu so dali Zapadnjaki vse in mu ponujali še več, samo da bi ga pridobili na svojo stran. Ko je

odrekel pokorčino Stalinu, so že mislili, da je njihov. Hiteli so prepričevati svet, da je zdaj v Jugoslaviji popolna svoboda in da je življenje tam idealno. Tisoči beguncov iz Jugoslavije so jih dan na dan postavlali na laž. Ko so videli, da se je Jugoslavija ponovno približala Sovjetski zvezi po smrti Stalina, so bili presenečeni. Pozabili so, da jim je Tito sam povestal, da se Jugoslavija z odcepitvijo od sovjetskega bloka ne odreka komunizmu. Če bi bili te njegove besede vzeli nekoliko resneje, bi jim bilo prihranjeno veliko razočaranje.

Beguncem izpod komunistične oblasti so poslednji dogodki na Madžarskem, Poljskem in po drugih komunističnih državah v resno svarilo. Za uspešno borbo proti komunizmu ne zadostujejo le prazne besede, temveč resno delo in predvsem enotnost vseh sil. Če bo kdo še kedaj hotel pripraviti Madžare do borbe proti sovjetski vojski, jim bo moral dati vnaprej ne le lepe besede in moralno podporo, temveč nekaj konkretnejšega in bolje uporabljivega v borbi. *Moralno podporo potrebujejo pro-palice, ne pa narodi, ki stremijo za samostojnost in svobodo.*

-o-

Fotografije iz stare domovine**SO NAM VSEM V VELIKO VESELJE**

Na razpolago so Vam posnetki: Julijске Alpe s Triglavom, Kamniške planine, Trenta, Soska dolina, Logarska dolina, Postojnska jama, Bled, Bohinj, Kranj, Ljubljana, Maribor, Celje, Rogaska Slatina, Piran, Nova Gorica, Stanjel, Kobariš, Tolmin, Portorož, Reka, Zagreb, Split, Beograd, Ohrid, Sarajevo, Skoplje itd.

SLIKE V PLAVEM BAKROTIKU 13½ x 19 INCH V SERIJAH PO 20 KOMADOV ALI POSAMEZNI KOMAD! SO ZELO PRIMERNE ZA OKRASITEV VASIH DOMOV.

Trenta, Bohinj, Rogaska Slatina, Ljubljana, Crni vrh nad Bohinjem, Pola, Zagreb, Opatija, Dubrovnik, Boka Kotorska, Cetinje, Ulcinj, Sarajevo, Novi Sad, Beograd, Arandjelovac, Drina, Smederevo, Skoplje in Obiranje maka. Posamezni komadi @ 5 silingov, serije z 10% popustom. Postnina prosta.

Naročajte na naslov:

MATIJA OKORN,

LOT 11, BRENNAN ST., SMITHFIELD, N.S.W.

Ave Maria

je prelep verski mesečnik, ki prihaja iz Lemonta v Ameriki.

Povejenika za Avstralijo sta:

Rev. Bernard Ambrožič, 66 Gordon St., Paddington, NSW.

Rev. Bazilij Valentin, 19 A'Beckett, St., Kew, Vic.

Vse številke za 1956 so še na ponudbo.

List stane za vse leto po pošti £1.10.0.

Kdor ga osebno vzame pri poverjeniku, samo £1.0.0.

SLOVENSKI KLUB V MELBOURNU

zeli vsem svojim sodelavcem in prijateljem, ki so nas tako pozrtvovalno podprli v prvem letu obstoja, kakor vsem rojakom zivcem sirom Avstralije.

Vesel božične praznike in srečno novo leto 1957**MELBOURNE! VICTORIA! MELBOURNE!****SILVESTRUOVANJE**

Slovenski klub v Melbournu vabi vse svoje prijatelje na

31. decembra 1956 v Prahran City Hall-u ob 7. zvečer

Odbor.

ČE STE SE PRESELILI,

sporočite na naslov MISLI spremembo takole:

Moj stari naslov.....

Moj novi naslov.....

Moje ime (krstno in družinsko).....

PROSIMO, PIŠITE RAZLOČNO!

PERKO FOOD TRADING

Priporoča se in zeli
srečen Božič in novo leto

DELIKATESNA TRGOVINA

V zalogi vse vrste kontinen-talnih jedil. Dobre kranj-ske klobase. Vino in pivo.

Oskrba pijace in jedil za zabave, poroke, proslave.
Nasa specialiteta. Dostava brezplačna v Sydneju
in okolici.

115 Walker Street,
North Sydney.

Tel. XB 4929

NE BODO DOBILI MADŽARČKA

„Koliko je skrite dobrote v nekaterih naših ljudeh!“

Tako sem nehote vzliknil oni dan, ko sem prejel od zakonskega para I.S. nekje v N.S.W. zelo zelo nenavadno pismo. Ko sem pismo prebral, sem si popravil očali in še enkrat pogledal, če sem vse prav videl. Pismo se je glasilo:

„Čitala sva v časopisu, da pridejo z Ogerskega otroci, ki so brez staršev. Midva bi želeta imeti enega in ga posvojiti, ali ne veva, kam se je treba obrniti za točne podatke. Vi boste gotovo vedeli, kako je s to zadevo zato prosiva za pojasnilo. I. in D.S.“

Da je tragedija Madžarske segla našim ljudem globoko v srce, sem vedel in je bilo pričakovati. Na take ponudbe pa nisem bil pravljjen, zato sem se začudil. Tako sem se informiral, če je mogoče ustreči temu dobremu zakonskemu paru, pa sem moral odpisati, da vsaj zaenkrat ne bo nič.

Medtem je bilo že tudi objavljeno v časopisu in pojasnilo je tako:

Prvi madžarski begunci, katerih je Avstralija sprejela takoj 3,000, so začeli prihajati po zraku prvi teden v decembru. Nadalje ima vsak teden priti transport po zraku, kakih 2,600 jih pa pride po ladji. Vseh tri tisoč naj bi bilo tu do 14. januarja. Prvi transport po zraku je odložil begunce v Sydneju, vsi ostali bodo prileteli samo do Melbourna in ljudje pojdejo po večini v taborišče Bonegilla, v kolikor jih ne bodo sprejele madžarske družine.

Med beguncami, ki zbeže v Avstrijo — vseh je že preko 100,000! — je na splošno tako malo osirotelih otrok. Če niso v spremstvu staršev, imajo s seboj drugačne varuhove. Kolikor jih pa je resničnih sirot, jih dajejo avstrijskim družinam, oziroma madžarskim družinam širom po Evropi. Čez morje jih ne pošiljajo, zakaj za mnoge ni gotovo, če so res sirote brez staršev. Morda se bodo pozneje kdaj oglašili starši in oblasti bodo skušale družine spet združiti. Kolikor vemo, se je zelo veliko število avstralskih družin prijavilo za sprejem osirotelih madžarskih otrok, toda vsaj za sedaj je ostalo vse pri ponudbah, ker pač takih otrok ni. —P.B.

STRAHOPETNI ZAJEC

Bil je lep sončen dan. Zajek je šel na sprehod. Naenkrat zagleda svojo senco in tudi senco svojih dolgih ušes. Strašno se prestraši. Ne more uganiti, kje se je vzela ta čudna zver. Vzame pot pod noge in steče na vso moč. Tu pa tam pogleda nazaj in vidi, da čudna zver teče za njim. Spusti se v še hujši tek in jo reže po hribu, kakor bi bil za njim lovski pes.

Nazadnje priteče do grmovja in tam je senca. Glej, tisto rogato živinčje je izginilo! Zajek si oddahne in se vleže na zeleno mahovino. Komaj še diha, tako je upahan. Potem pa globoko vdihne:

„Bog bodi zahvaljen, da si mi dal hitre noge. Drugače bi ne bil nikdar ušel tej strašni pošasti.“

I. Šepetavc.

* * *

Učitelj: „Napišite imena sedmih dni v tednu, pa tako, da se noben dan ne bo končal na -ek.“

Težka naloga! Ali bi jo ti znal napraviti? Baje je samo eden pravo pogodil. Napisal je:

Predvčerajšnjim, včeraj, sreda, jutri, pojutrišnjem, sobota, nedelja.

Ti pa zdaj povej, na kateri dan v tednu je učenec to pisal.

„PTICA SELIVKA“

Vas letos pod novim imenom:

„SWALLOW“

The friendly photographer of
CANBERRA, A.C.T.

iskreno pozdravlja in zeli vsem
citateljem MISLI veselle božicne
praznike in uspehov polno

NOVO LETO 1957

F. J. Bresnik.

LAGATI PA NE!

Majhen deček je dobil sekirico, da bi se z njo igral. Delala mu je veliko veselje. Vse je posekal, kar mu je pod roke prišlo. pride na vrt in si misli: Hočem biti spretten drvar. Zagleda najlepšo očetovo češnjo in jo poseka.

Drugi dan pride oče na vrt in vidi, da prelepa češnja leži na tleh. Žalosten in jezen zakliče: „Kdor mi je to naredil, njemu gorje!“

Kdo je naredil, pa nihče ne ve. Samo eden, ki stoji za grmom in sliši, kako je oče jezen in žalosten. Zdaj bo pa huda, si misli na tihem. Če zamolčim, je toliko kot laž, lagati pa nočem.

Hitrno stopi izza grma in reče očetu: „Oče, jaz sem posekal češnjo, bilo je strašno neumno, pa zdaj mi je resnično žal.“

Oče pogleda sina z resnim obrazom, jeza ga pa nič več ne grabi.

Ta mali deček je živel v Ameriki. Kasneje je postal priden in ugleden mož. Bil je prvi predsednik Združenih Držav. Imenoval se je Jurij Washington.

I. Šepetavc.

V SKLAD ZA „MISLI“ SO DAROVĀLI:

Po £1.0.0: Ivan Stanjko, Franc Dremelj, Rudi Jamsek, Franc Gerzina, Družina Kovacic Joze, Boris Cerne, Marija Habor, Franc Vojvoda, Janez Klinar;

Po 10-0: Anton Zbogar, Milka Fabec, Vinko Rebek, Janko Menic, Franc Polanec, Joze Sajn.

Prelepa hvala in priporočilo za naprek.

Bog placaj vsem! Ze zdaj se priporocamo za velikodusne prispevke v SKLAD v letu 1957!

ADELAIDE

BOŽICNA SV. MASA bo pri Vas na sveti dan 25. dec. ob 4. uri popoldne in sicer v Sacred Heart Church, Hindmarsh. Božicne pesmi! Pred maso priložnost za spoved. Povejte drug drugoma!

VOJAŠKI NOVINEC

NA samotnem pobočju Javornika, ki gleda na Postojno, so si moji starši pred tridesetimi leti zgradili hišo in se pod njeno streho posvetili gostinski obrti. Za hišo pa je moj oče odprl kamnolom in iz njega prodajal kamnje. Dohodki, ki so prihajali iz gostilne in kamnoloma, so nam nekaj časa omogočali udobno življenje. Toda doba naše majhne sreče ni trajala dolgo, kajti kmalu nas je začela bolj in bolj pritisnati k tlu železna peta fašizma — sovražnica svobode in slovenstva. Ta pritisk mojemu očetu ni bil všeč. Da se reši fašistične more, je neke noči nepričakovano pobral svoja šila in kopita in skočil čez prekletno pregrado na osvobojena tla domovine. Moja mati, sestra in jaz smo mu sledili štirinajst dni pozneje. Tedaj sem imel štiri ali pet let.

V naročju matere Jugoslavije so se nam razvedrila lica in zaživeli smo mirnejše življenje. Potecko je približno štirinajst let. Medtem so me vzgled staršev, šola in črno vlogo vzgojili v besnega narodnjaka. V mojem srcu je prekipevalo slovenstvo, jugoslovanstvo in hej-slovanstvo; in ker sem imel tega blaga več kot sem ga potreboval zase, sem ga navdušeno in brezplačno delil prijateljem in znancem.

V času, ko sem prekoračil devetnajsto pomlad življenja, so božjeljni potomci Tevtoncev in Rimljjanov ukresali iskro, ki se je razplamenila v evropski požar. Morje črnosrajčnikov je pljusknilo čez plot slovenskega vrtiča, se razlilo po Dolenjski, Notranjski in Ljubljanskem polju. Naša domovina se je odela v žalno oblačilo. Italijani so hiteli z iskanjem in nabiranjem svojih državljanov-beguncev. Tudi mene so našli. Nekako tri mesece po prihodu Mussolinijeve vojske v naše kraje sta nekoga dne stopila v moje stanovanje slovenski in laški orožnik ter me odpeljala na orožniško postajo, kakor odpelje mesar kravo v klavnico. Še istega dne zvečer sem se v spremstvu laškega stražnika odpeljal v Trst na nabor, kjer so mi takoj po zdravniškem pregledu z navdušenjem izjavili, da sem sposoben za vojaško službo.

Po naboru me je italijanski stražnik hotel nemudoma odvesti domov v Ljubljano, toda jaz sem ga pregovoril, da sva se za nekaj ur zaustavila pri mojem stricu Ivanu, ki je živel v okolici Trsta. Stric Ivan je bil velik šaljivec, dober pevec in še boljši pivec. Bil pa je tudi rodoljub, ki je kar goren za slovensko stvar. Na kratko in brez ovinkov sem bratu moje matere razložil, kje me je čevelj žulil. „Lahi hočeo, da se grem borit zanje,“ sem mu potožil.

„Kaaaaj?“ se je začudil.

„Danes so me že potrdili za vojaka“ sem nadaljeval.

„In ti si res tako neumen, da boš šel v njihovo vojsko?“

„Seveda bom šel, kaj pa naj sicer storim?“

„K partizanom pojdi“, mi je svetoval.

„Nočem“, sem se odrezal, „če se pridružim partizanom, bom stopil z dežja pod kap. Lahi me bodo smatrali za ubežnika in če me ujamajo, me čaka smrt. A če me ne dobe živega, se bodo maščevali nad mojimi starši.“

„To je že res“, mi je pritrdir stric, „ampak nekaj bomo morali ukreniti, da te obvarujemo pred laško vojaško suknjo. Sedaj se mirno vrni domov na Kranjsko in počakaj. Ko prejmeš vpoklic, ki ti ga bo prinesel pismonoš, ne izgubljaj česa, temveč takoj odpotuj iz Ljubljane in pridi naravnost k meni na posvet. Opogumi se in upaj, da se boš rešil. Želim ti srečno pot.“

„Hvala lepa, stric!“, sem odvrnil, popil nekaj kozarcev božje kapljice in se poslovil. Laški orožnik in jaz sva z vlakom oddrdrala v Ljubljano.

* * *

Od onega dne je potecko nekako osem tednov. Vso to dobo sem si želel in prosil Boga, da bi se vojna končala in da bi Italijani bili poraženi, predno me pokličejo v vojsko. Upal sem tudi, da mi bodo pozabili poslati poziv. Nič takega se ni zgodilo. Nekega pomladnega jutra mi je pismonoš prinesel pismo od vojaških oblasti. V ovojnici sem našel poziv k vojakom. Domislil sem se stričevega nasveta in se takoj začel ravnati po njem. V naglici sem si pripravil nekaj prtljage, si kupil vozni listek in se z brzovlakom odjeljal proti Trstu. Po petih urah potovanja sem že sedel v domu strica Ivana in si gasil žejo z dobro tržaško kapljico.

Dr. JURE KOCE G.P.O. BOX 670, PERTH, W.A.
ŠVICARSKE URE

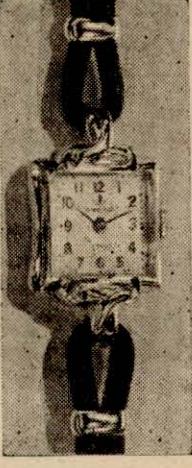
Stevilka 8, moska ura, iz kroma, premer 35 mm, 17 rubinov, pero nezljivo, stane £5.0.0, a s placano jug. carino in kolekovino, £6.8.0.

Ista cena velja za moshko uro st. 9, ki je popolnoma enaka stevilki 8 samo nekaj manjša: premer je 33 mm.

Stevilka 13, zenska ura, premer 22.5 mm, točno tako kot st. 12:
 a. iz kroma £8 6 0
 s placano jugoslovansko carino in kolekovino £9 14 0

Stevilka 15, zenska ura, iz kroma, 17 rubinov, pero nezljivo, stane £4.8.0, a s placano jug. carino in kolekovino, £5.16.0.

Stevilka 16, zenska ura, iz kroma, 17 rubinov, pero nezljivo, cena ista kot za stvilko 15.

ZNATNO ZNIŽANE CENE!

Izredna prilika, da s krasnim darilom razveselite Vase drage doma.

SMEŠNICE

„Janez, po tisto knjigo sem prisel, ki sem ti jo pred tedni posodil. Radbi jo imel nazaj.“

„Veš, France, dal sem jo Tinetu, ki strašno rad bere. Oni dan sem ga vjrašal, kdaj mi jo misli vrnil, pa je rekel, da mu jo je odnesel Matevž, ki jo je nekam založil. Ali se ti zelo mudi zanjo?“

„O, meni prav nič. Pa je Luka zmerom nad menoj. Pravi, da jo je dobil od Toneta in ta je zmerom nad njim, naj mu jo vrne. Izposodil si jo pri Alešu in ta je zdaj že kar hud, da njegove knjige od nikoder ni...“

* * *

„Miha, če bi zdaj segel v desni žep pri hlačah, pa potegnil iz njeva deset funtov, potem bi segel v levi žep in našel v njem pet funtov, bi lahko takoj vrnil tistih petnajst funtov, ki si mi jih dolžan. Kaj rečeš na to?“

„To-le rečem: Če bi našel v žepih toliko denarja, bi dejal, da hlače niso moje.“

* * *

Kuharica: „Zakaj je zdaj pri vas mleko cenejše?“

Mlekarica: „Zdaj imamo v hiši vodovod.“

* * *

„Priložnost imam, da se oženim z bogatim dekletom, ki je pa nič kaj ne maram. Enako priložnost imam, da vzamem revno deklico, ki jo srčno ljubim. Svetuj mi, priatelj, kaj naj naredim.“

„Poslušaj svoje srce in vzemi revno dekle. Mene pa z ono drugo seznanji.“

* * *

Stric: „Zakaj se pa ne umivaš, Jakec? Okoli ust se ti dobro pozna, kaj ste imeli danes za kosilo.“

Jakec: „Če res veste, stric, kaj smo jedli, pa povejte.“

Stric: „Prav lahko ti povem. Godljo ste jedli.“

Jakec: „Nak, stric! Godljo smo jedli že včeraj.“

**ZABAVE V PADDINGTON HALL-U, SYDNEY,
 V LETU 1957**

1. Predpustna: Nedelja 24. februarja.
2. Povelikonocna: Valikonočni ponedeljek, 22. aprila.
3. Zimska: Nedelja 9. junija.
4. Spomladanska: Nedelja 6. oktobra.
5. Pobozicna: Na Stefanovo 26. decembra.

Dohodki od vseh navedenih zabav bojejo v blagajno Slovenskega Doma.

„O, Bog te živi“, je vzkljniknil stric, „vesel sem, da te spet vidim!“
 „Tudi jaz sem srečen, da morem biti ponovno v tvoji družbi.“

„Važno novico imam zate,“ je nadaljeval stric; „v zadnjih dveh tednih sem napravil sijajan načrt, s pomočjo katerega te bom poizkušal rešiti. Poslušaj, kaj ti povem, in stori, kar ti bom velel, ako se hočeš izogniti vojaški službi.“

„Bom storil, če bom mogel“, sem pokorno odvrnil.
 „Boš mogel, boš, samo če boš hotel“, je rekel stric.

„No, povej kaj misliš?“, sem silil vanj.

„Si že kdaj igral na odru vlogo norca ali bebca?“, me je vprašal.

„Ne, še nikoli“, sem odgovoril presenečen.

„Sedaj pa je prišel čas, ko boš moral igrati takšno vlogo, toda ne v gledališču, temveč na zbirališču vojaških novincev in v vojašnici.“

„Stric, ne govorji neumnosti!“, sem vzkljniknil, potem pa dodal: „Ako bom igrал norca v vojski, se mi utegne pripetiti, da se mi igra ne posreči, in v tem primeru bi me zaprli ali celo ustrelili. Če bi mi komedija uspela, bi me priznali za pravega norca in me kot takega poslali v umobolnico.“

„Ne jokaj, preden si tepen“, me je miril stric; „jaz nisem rekel, da boš moral igrati norca ampak ... bebca. Vedi, da je med blaznem in bebcem velika razlika. Če se boš vedel kakor bebec, te ne bodo zaprli v norišnico, niti te ne bodo kaznovali z zaporom ali smrtjo.“

„Kaj pa bodo storili?“

„Odpustili te bodo iz vojske in poslali domov.“

Dva dni pozneje se je stric Ivan ponudil, da me pospremi v vojašnico. Poprej pa mi je govoril: „Napravi se tako, da boš vzbujal smeh in pozornost. Obuj si nogavice in čevlje različnih barv in različnih velikosti; ne umivaj se in ne brij se; vedti se, kot da si popolnoma nem in gluhi; pazi, da ti bo jezik vedno visel iz ust; drži pogosto desno dlani na srčni strani; ne striži si nohtov na rokah in nogah; glej kot zaboden vol; oblec si dve črni srajci nataknji si na vse prste obeh rok aluminiaste, železne in medene obročke; posadi si na glavo spalno čepico; oblec si moje ogromne in z raznobarvnimi krpami pošite hlače ...“

„Vaš Tonček ima pa čisto bratov nos. Kakor dvojčka sta.“

Tonček je slišal in se oglasil:

„Ne, nos imam čisto svoj. Samo hlače imam bratove, ker sem svoje pos...“

* * *

Turist: „Kako da so vaše krave tu na planini tako suhe?“

Pastir: „Razgled s planine občudejo, pa se pozabijo pasti.“

To bo zadostovalo, da ti omogoči uspeh v komediji.“

Opravil sem se, kekor mi je bil naročil stric, potem pa sem se z njim odpravil na zbirališče vojaških novincev. Ko sva dospela na omenjeno mesto, mi je stric potisnil v žep listek s svojim naslovom, položil mojo prtljago poleg mene in se poslovil. Jaz pa sem se vsedel na klop v samotnem kotu velikega vojaškega dvorišča in takoj začel igrati vlogo bebca. Pri tem sem se natančno ravnal po navodilih, ki mi jih je bil dal stric Ivan. Po preteklu ene ure me je ugledal vojaški bolničar, ki je zbiral med množico bolehave in bolne novince. Dvakrat ali trikrat me je vprašal po imenu in ko mu nisem odgovoril ne bev ne mev, mi je vzel pozivnico iz rok, me prijel pod pazduho in z drugimi rekruti odvedel v splošno vojaško bolnišnico.

Tam so me izpraševali (zaman seveda) ter mi pregledali vse žepe in prtljago; zdravniki so me dvakrat na dan zelo pazljivo preiskali od glave do peta; bolničarji pa so me budno opazovali ponoči in podnevi in pazljivo sledili vsaki moji kretnji. Razen tega so me polivali zdaj z mrzlo zdaj z vročo vodo in mi kriče dajali različna povelja, ki jih nisem izvrševal. Na takšne in še drugačne načine so preizkušali resničnost moje bebavosti. Jaz sem prenašal vse z največjo mirnostjo. Tako so potekli trije dnevi. Ves čas te skrajno mučne preizkušnje nisem napravil najmanjše napake; to se pravi, vedel sem se do pičice natančno po predpisih, ki sem jih prejel od strica. Res pa je, da sem preživil vsako sekundo v velikem strahu in grozni živčni napetosti. Četrти dan so prišli k moji postelji širje zdravniki, me še enkrat pregledali in ogledali, kot bi me ne bili še nikoli videli, se prepribali nekaj minut in končno izjavili, da sem pravi bebec in torej nesposoben za vojaško službo. Tako zatem sta me dva ljubeznjiva bolničarja odvedla domov k stricu Ivanu, mu povedala nekaj besed in se nato vrnila v mesto. Kakor hitro sta bolničarja odšla, je moj stric bruhi vsmeh in krohot, jaz pa tudi. Zadovoljen me je udaril nekajkrati po plečih in veselo vzklikal: „Ugnali smo jih v kožji rog, ukanili smo jih, zmagali smo!“ Stric je sklical vse člane svoje družine, svoje sosedje, prijatelje in znance. Pili in peli smo vso noč in tako slavili stričevu in mojo zmago.—hib.